

СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Система нормативных документов в строительстве

ӨНДҮРҮШТҮК ИМАРАТТАР

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ЗДАНИЯ

Industrial buildings

Дата введения 12 декабря 2018 г.

1 Область применения

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают нормы проектирования, строительства и эксплуатации производственных и лабораторных зданий, производственных и лабораторных помещений, мастерских (класс функциональной пожарной опасности Ф5.1), а также складских зданий и помещений, предназначенных для хранения веществ, материалов, продукции и сырья (грузов) (класс функциональной пожарной опасности Ф5.2), в том числе встроенных в здания другой функциональной пожарной опасности, в целях обеспечения требований Закона Кыргызской Республики «Об обеспечении пожарной безопасности».

1.2 Настоящие строительные нормы не распространяются на здания и помещения для производства и хранения взрывчатых веществ и средств взрывания, военного назначения, горных выработок, на складские здания и помещения для хранения сухих минеральных удобрений и химических средств защиты растений, взрывчатых, радиоактивных и сильнодействующих ядовитых веществ, горючих газов, негорючих газов в таре под давлением более 70 кПа, нефти и нефтепродуктов, каучука, целлULOида, горючих пластмасс и кинопленки, цемента, хлопка, муки, комбикормов, пушнины, мехов и меховых изделий, сельскохозяйственной продукции, а также на проектирование зданий и помещений для холодильников и зернохранилищ.

1.3 При создании на предприятии цехов или складов (участков), предназначенных для использования труда инвалидов, следует руководствоваться также едиными санитарно-эпидемиологическими правилами для предприятий (производственных объединений), цехов и участков, предназначенных для использования труда инвалидов и пенсионеров по старости, требованиями Закона Кыргызской Республики «Об охране труда».

В случаях, когда на предприятиях или складах предусматривается возможность использования труда инвалидов, следует соблюдать дополнительные требования, оговоренные в соответствующих пунктах настоящих строительных норм, в зависимости от вида инвалидности. Не

допускается создание таких цехов или складов (участков), размещаемых в помещениях категорий А и Б.

2 Нормативные ссылки

В настоящих строительных нормах использованы нормативные ссылки на следующие документы:

Закон Кыргызской Республики «Об обеспечении пожарной безопасности» от 7 июня 2016 года №78.

МСН 2.04-05-95 Естественное и искусственное освещение;

МСН 3.02-02-2002 Складские здания;

СНиП 2.04.05-91* Отопление, вентиляция и кондиционирование;

СНиП 2.01.07-85 Нагрузки и воздействия;

СНиП 2.03.13-88 Полы;

СН КР 21-01:2018 Пожарная безопасность зданий и сооружений;

СН КР 31-06:2018 Административные и бытовые здания;

СН КР 35-01:2018 Проектирование среды жизнедеятельности с учетом потребностей лиц с ограниченными возможностями здоровья;

СН 181-70 Указания по проектированию цветовой отделки интерьеров производственных зданий промышленных предприятий;

ГОСТ 9238-2013 Габариты приближения строений и подвижного состава железных дорог колеи 1520 (1524) мм;

ГОСТ 22853 Здания мобильные (инвентарные). Общие технические условия

ГОСТ 28984-2011 Модульная координация размеров в строительстве.

ГОСТ Р 12.4.026-2015 Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Цвета сигнальные, знаки безопасности и разметка сигнальная. Назначение и правила применения. Общие технические требования и характеристики.

П р и м е ч а н и е – При пользовании настоящими строительными нормами целесообразно проверить действие ссылочных нормативных документов на территории Кыргызской Республики по соответствующим информационным указателям Национального органа по стандартизации и уполномоченного государственного органа по разработке и реализации политики в сфере архитектурно-строительной деятельности, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящими строительными нормами, следует руководствоваться замененным (измененным) нормативным документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящих строительных нормах применяются следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 антресоль: Площадка внутри здания, на которой размещены помещения различного назначения (производственные, административно-бытовые или для инженерного оборудования).

3.2 вставка (встройка) в одноэтажном производственном здании:

Двух- или многоэтажная часть здания, размещенная в пределах одноэтажного здания по всей его высоте и ширине (вставка) или части высоты и ширины (встройка), выделенная ограждающими конструкциями.

3.3 высотное стеллажное хранение: Хранение на стеллажах с высотой складирования свыше 5,5 м.

3.4 докшелтер: Система герметизации проема между стеной складского помещения и кузовом транспортного средства.

3.5 инженерное оборудование здания: Система приборов, аппаратов, машин и коммуникаций, обеспечивающая подачу и отвод жидкостей, газов, электроэнергии (водопроводное, газопроводное, отопительное, электрическое, канализационное, вентиляционное оборудование).

3.6 рампа: Сооружение, предназначенное для производства погрузочно-разгрузочных работ. Рампа одной стороной примыкает к стене склада, а другой располагается вдоль железнодорожного пути (железнодорожная рампа) или автоподъезда (автомобильная рампа). Рампа может располагаться внутри склада. Высота рампы над уровнем пола определяется видом транспорта.

3.7 платформа: Сооружение аналогичного с рампой назначения. В отличие от рампы проектируется двусторонней: одной стороной располагается вдоль железнодорожного пути, а противоположной - вдоль автоподъезда.

3.8 площадка: Одноярусное сооружение (без стен), размещенное в здании или вне его, опирающееся на самостоятельные опоры, конструкции здания или оборудование и предназначенное для установки, обслуживания или ремонта оборудования.

3.9 терминал: Сооружение складского назначения, предусматривающее оптимальное размещение груза на складе и автоматизированное управление взаимосвязями с внешней средой, включающее входящие, исходящие и внутренние потоки.

3.10 фонари: Часть покрытия здания в виде остекленной, как правило, надстройки, предназначенная для аэрации и (или) верхнего освещения производственных помещений.

3.11 этажность здания: Число этажей здания, включая все надземные этажи, технический и цокольный, если верх его перекрытия находится выше средней планировочной отметки земли не менее чем на 2 м.

3.12 этаж надземный: Этаж при отметке пола помещений не ниже планировочной отметки земли.

3.13 этаж подвальный: Этаж при отметке пола помещений ниже планировочной отметки земли более чем на половину высоты помещения.

3.14 этаж цокольный: Этаж при отметке пола помещений ниже планировочной отметки земли не более чем на половину высоты помещения.

3.15 этаж технический: Этаж для размещения инженерного оборудования и прокладки коммуникаций; может быть расположен в нижней (техническое подполье), верхней (технический чердак) или в средней части здания.

3.16 этажерка: Многоярусное каркасное сооружение (без стен),

свободно стоящее в здании или вне его и предназначеннное для размещения и обслуживания технологического и прочего оборудования.

4 Основные положения

4.1 Производственные здания на всех этапах жизненного цикла должны отвечать требованиям безопасности.

4.2 Требования пожарной безопасности настоящих строительных норм основываются на положениях и классификациях, принятых в Законе Кыргызской Республики «Об обеспечении пожарной безопасности» и СН КР 21-01.

4.3 При проектировании зданий следует:

- объединять, как правило, в одном здании помещения для различных производств, складские помещения, включая помещения экспедиций, приемки, сортировки и комплектации грузов, административные и бытовые помещения, а также помещения для инженерного оборудования;

- разрабатывать объемно-планировочные и конструктивные решения в соответствии с требованиями ГОСТ 28984;

- принимать число этажей и высоту здания в пределах, установленных 5.29, на основании результатов сравнения технико-экономических показателей вариантов размещения производства или склада в зданиях различной этажности (высоты) с учетом обеспечения высокого уровня архитектурных решений и энергоэффективности;

- объемно-планировочные и конструктивные решения принимать в соответствии с технологической частью проекта, разрабатываемой согласно нормам технологического проектирования. Объемно-планировочные решения складских зданий должны обеспечивать возможность их реконструкции, изменения технологии складирования грузов без существенной перестройки зданий;

- при блокировании отдельных цехов, складов и сооружений по возможности избегать перепадов высоты пролетов зданий и внутренних углов наружных ограждающих конструкций;

- принимать площадь световых проемов в соответствии с нормами проектирования естественного и искусственного освещения МСН 2.04-05;

- принимать здания без световых проемов, если это допускается условиями технологии, санитарно-эпидемиологическими требованиями и экономической целесообразностью;

- применять преимущественно здания с укрупненными блоками инженерного и технологического оборудования в комплектно-блочном исполнении заводского изготовления;

- прорабатывать варианты замены мостовых кранов на напольные виды подъемно-транспортного оборудования;

- разрабатывать объемно-планировочные решения, системы инженерного обеспечения с учетом экологических требований, соответствующих законодательным актам Кыргызской Республики.

4.4 Размещение в производственных зданиях расходных (промежуточных) складов сырья и полуфабрикатов в количестве,

установленном нормами технологического проектирования для обеспечения непрерывного технологического процесса, допускается непосредственно в производственных помещениях открыто или за сетчатыми ограждениями. При отсутствии таких данных в нормах технологического проектирования количество указанных грузов должно быть, как правило, не более полуторасменной потребности.

4.5 Безопасность пребывания людей в зданиях должна обеспечиваться санитарно-эпидемиологическими и микроклиматическими условиями: отсутствием вредных веществ в воздухе рабочих зон выше предельно допустимых концентраций, минимальным выделением теплоты и влаги в помещения; отсутствием выше допустимых значений шума, вибрации, уровня ультразвука, электромагнитных волн, радиочастот, статического электричества и ионизирующих излучений, а также ограничением физических нагрузок, напряжения внимания и предупреждением утомления работающих в соответствии с гигиеническими требованиями к организации технологических процессов, производственному оборудованию и рабочему инструменту, а также требованиями действующих санитарно-эпидемиологических нормативных документов.

4.6 Реализация технологического процесса и выполнение требований к микроклимату помещений должны осуществляться с учетом обеспечения экономного расходования энергоресурсов.

Допускается снижение температуры помещений во внебоцее время, если это оговорено в техническом задании или регламенте.

Инженерные системы должны иметь автоматическое или ручное регулирование системы воздухообеспечения. Системы отопления здания должны быть оснащены приборами для регулирования теплового потока.

Во входах в здания в районах с расчетной температурой наружного воздуха минус 15 °С и ниже следует предусматривать устройство тамбуров-шлюзов или воздушно-тепловых завес.

4.7 В складских зданиях допускается использовать в строительных конструкциях полимерные и полимерсодержащие материалы, разрешенные к применению в строительстве санитарно-эпидемиологическим заключением.

4.8 Для исключения отрицательного влияния производственных объектов на окружающую среду следует выполнять мероприятия по очистке и обезвреживанию промышленных стоков, улавливанию и очистке технологических и вентиляционных выбросов, внедрению безотходной и малоотходной технологий; своевременному удалению, обезвреживанию и утилизации отходов производства.

4.10 По взрывопожарной и пожарной опасности помещения и здания подразделяются на категории в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об обеспечении пожарной безопасности» и СН КР 21-01.

4.11 Общая площадь здания определяется как сумма площадей всех этажей (надземных, включая технические, цокольного и подвальных), измеренных в пределах внутренних поверхностей наружных стен (или осей крайних колонн, где нет наружных стен), тоннелей, внутренних площадок, антресолей, всех ярусов внутренних этажерок, рамп, галерей (горизонтальной проекции) и переходов в другие здания. В общую площадь

здания не включаются площади технического подполья высотой менее 1,8 м до низа выступающих конструкций (в котором не требуются проходы для обслуживания коммуникаций), над подвесными потолками, проектируемыми согласно п. 5.5, а также площадок для обслуживания подкрановых путей, кранов, конвейеров, монорельсов и светильников.

Площадь помещений, занимающих по высоте два этажа и более в пределах многоэтажного здания (двухсветных и многосветных), следует включать в общую площадь в пределах одного этажа.

При определении этажности здания учитываются площадки, ярусы этажерок и антресоли, площадь которых на любой отметке составляет более 40% площади этажа здания.

Площадь этажа здания в пределах пожарного отсека определяется по внутреннему периметру наружных стен этажа, за исключением площади лестничных клеток. При наличии площадок и этажерок в площадь этажа включаются в одноэтажном здании площадь всех площадок, ярусов этажерок и антресолей, в многоэтажном здании - площадь площадок, ярусов этажерок и антресолей в пределах расстояния по высоте между отметками площадок, ярусов этажерок и антресолей площадью на каждой отметке более 40% площади пола этажа. В площадь этажа здания в пределах пожарного отсека не включаются наружные рампы для автомобильного и железнодорожного транспорта.

Площадь застройки определяется по внешнему периметру здания на уровне цоколя, включая выступающие части, проезды под зданием, части здания без наружных ограждающих конструкций.

4.12 Строительный объем здания определяется как сумма строительного объема надземной части от отметки ±0.00 и подземной части от отметки чистого пола до отметки ±0.00.

Строительный объем надземной и подземной частей здания определяется в пределах наружных поверхностей ограждающих конструкций, включая световые и аэрационные фонари, каждой из частей здания.

4.13 Административные и бытовые здания для работающих в производственных зданиях или на складах, а также административные и бытовые помещения, размещаемые во встройках, вставках, пристройках и встроенных помещениях, следует проектировать в соответствии с требованиями СН КР 31-06 и нормативными документами по пожарной безопасности.

4.14 Автоматические установки пожаротушения и пожарной сигнализации следует предусматривать в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

Системы оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре следует предусматривать в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5 Объемно-планировочные и конструктивные решения

5.1 Объемно-планировочное и конструктивное решения здания должны

способствовать исключению возможности получения травм при нахождении в нем людей в процессе передвижения, работы, пользования передвижными устройствами, технологическим и инженерным оборудованием.

Строительные конструкции должны обладать долговечностью и надежностью с учетом возможных опасных воздействий, а также устойчивостью к прогрессирующему обрушению, подтвержденных соответствующими расчетами.

Основания и несущие конструкции здания в процессе строительства и эксплуатации не должны иметь трещин, повреждений и деформаций, ведущих к снижению эксплуатационных свойств зданий.

Конструкции должны быть рассчитаны на действие нагрузок от собственного веса и конструкций, которые на них опираются, снеговых и ветровых нагрузок, нагрузок от технологического оборудования, транспортного и инженерного оборудования в соответствии с СНиП 2.01.07, с учетом восприятия воздействия от опасных геологических процессов в районе строительства.

Объемно-планировочные решения следует разрабатывать с учетом необходимости снижения динамических воздействий на строительные конструкции, технологические процессы и работающих, вызываемых вибрационным оборудованием или внешними источниками колебаний.

В зданиях большой протяженности должны предусматриваться температурно-усадочные, осадочные или антисейсмические швы в зависимости от их объемно-планировочных решений и природно-климатических условий района строительства.

5.2 Архитектурные решения зданий следует принимать с учетом градостроительных, климатических, сейсмических условий района строительства и характера окружающей застройки, Цветовую отделку интерьеров следует предусматривать в соответствии СН 181.

5.3 В целях снижения эксплуатационных энергетических затрат целесообразно принимать объемно-планировочные решения здания с минимальным значением показателя компактности, равного отношению площади поверхности наружной оболочки здания к заключенному в ней объему.

Энергетическое и санитарно-техническое оборудование, когда это допустимо по условиям эксплуатации, следует размещать на открытых площадках, предусматривая при необходимости местные укрытия.

5.4 В помещениях высота от пола до низа выступающих конструкций перекрытия (покрытия) должна быть не менее 2,2 м, высота от пола до низа выступающих частей коммуникаций и оборудования в местах регулярного прохода людей и на путях эвакуации - не менее 2 м, а в местах нерегулярного прохода людей - не менее 1,8 м. При необходимости въезда в здание автомобилей высота проезда должна быть не менее 4,2 м до низа конструкций, выступающих частей коммуникаций и оборудования, для пожарных автомобилей - не менее 4,5 м.

Геометрические параметры мобильных (инвентарных) зданий должны соответствовать требованиям ГОСТ 22853.

5.5 В зданиях и помещениях, требующих по условиям технологии

поддержания в них стабильных параметров воздушной среды и размещения инженерного оборудования и коммуникаций, допускается предусматривать: подвесные (подшивные) потолки и фальшполы - когда для доступа к коммуникациям не требуется предусматривать проход для обслуживающего персонала. Для обслуживания указанных коммуникаций допускается проектировать люки и вертикальные стальные лестницы; технические этажи - когда по условиям технологии для обслуживания инженерного оборудования, коммуникаций и вспомогательных технологических устройств, размещаемых в этих этажах, требуется устройство проходов, высота которых принимается в соответствии с 5.4.

5.6 Ввод железнодорожных путей в здания допускается предусматривать в соответствии с технологической частью проекта. Верх головок рельсов железнодорожных путей должен быть на отметке чистого пола.

5.7 В многоэтажных зданиях высотой более 15 м от планировочной отметки земли до отметки чистого пола верхнего этажа (не считая технического) и наличии на отметке более 15 м постоянных рабочих мест или оборудования, которое необходимо обслуживать более трех раз в смену. Число и грузоподъемность лифтов следует принимать в зависимости от пассажиро- и грузопотоков. При численности работающих (в наиболее многочисленную смену) не более 30 на всех этажах, расположенных выше 15 м, в здании следует предусматривать один лифт. Перед лифтами в помещениях категорий А и Б на всех этажах следует предусматривать тамбур-площадки с постоянным нормативным подпором воздуха. В подвальных этажах перед лифтами следует предусматривать тамбур-шлюзы с нормативным подпором воздуха при пожаре. Двери тамбур-шлюзов со стороны шахт лифтов должны быть выполнены из негорючих материалов, без остекления. В машинных отделениях лифтов зданий категорий А и Б следует предусматривать постоянный нормативный подпор воздуха. При наличии на втором этаже и выше помещений, предназначенных для труда инвалидов, пользующихся креслами-колясками, в здании следует предусматривать пассажирский лифт, если невозможно организовать рабочие места инвалидов на первом этаже. Кабина лифта должна иметь размеры не менее: ширина - 1,1 м, глубина - 2,1 м, ширина дверного проема - 0,85 м.

5.8 Выходы из подвалов следует предусматривать вне зоны работы подъемно-транспортного оборудования.

5.9 Ширину тамбуров и тамбур-шлюзов следует принимать более ширины проемов не менее чем на 0,5 м (по 0,25 м с каждой стороны проема), а глубину - более ширины дверного или воротного полотна на 0,2 м и более, но не менее 1,2 м. При наличии работающих инвалидов, пользующихся креслами-колясками, глубину тамбуров и тамбур-шлюзов следует принимать не менее 1,8 м.

5.10 В помещениях категорий А и Б по взрывопожарной и пожарной опасности следует предусматривать наружные легкосбрасываемые ограждающие конструкции. В качестве легкосбрасываемых конструкций следует, как правило, использовать одинарное остекление окон и фонарей. При недостаточной площади остекления допускается в качестве

легкосбрасываемых конструкций использовать конструкции покрытий с кровлей из стальных, алюминиевых, хризолитцементных и битумных волнистых листов, из гибкой черепицы, металличерепицы, хризолитцементных и сланцевых плиток и эффективного негорючего утеплителя. Площадь легкосбрасываемых конструкций следует определять расчетом. При отсутствии расчетных данных площадь легкосбрасываемых конструкций должна составлять не менее 0,05 м на 1 м объема помещения категории А и не менее 0,03 м - помещения категории Б.

П р и м е ч а н и я

1 Оконное стекло относится к легкосбрасываемым конструкциям при толщине 3, 4 и 5 мм и площади не менее (соответственно) 0,8, 1 и 1,5 м. Армированное стекло, стеклопакеты, триплекс, сталинит и поликарбонат к легкосбрасываемым конструкциям не относятся.

2 Рулонный ковер на участках легкосбрасываемых конструкций покрытия следует разрезать на карты площадью не более 180 м каждая.

3 Расчетная нагрузка от массы легкосбрасываемых конструкций покрытия должна составлять не более 0,7 кПа.

5.11 Галереи, площадки и лестницы для обслуживания грузоподъемных кранов следует проектировать в соответствии с правилами устройства и безопасной эксплуатации грузоподъемных кранов.

5.12 Для ремонта и очистки остекления окон и фонарей, в случаях, когда применение передвижных или переносных напольных инвентарных приспособлений (приставных лестниц, катучих площадок, телескопических подъемников) невозможно по условиям размещения технологического оборудования или общей высоты здания, необходимо предусматривать стационарные устройства, обеспечивающие безопасное выполнение указанных работ.

5.13 Необходимость устройства фонарей и их тип (зенитные, П-образные, световые, светоаэрационные и пр.) устанавливаются проектом в зависимости от особенностей технологического процесса, санитарно-гигиенических и экологических требований с учетом климатических условий района строительства.

5.14 Фонари должны быть не задуваемыми. Длина фонарей должна составлять не более 120 м. Расстояние между торцами фонарей и между торцом фонаря и наружной стеной должно быть не менее 6 м. Открывание створок фонарей должно быть механизированным (с включением механизмов открывания у выходов из помещений), дублированным ручным управлением.

5.15 Под остеклением зенитных фонарей, выполняемым из листового силикатного стекла и стеклопакетов, а также вдоль внутренней стороны остекления прямоугольных светоаэрационных фонарей следует предусматривать устройство защитной металлической сетки.

5.16 В зданиях с внутренними водостоками в качестве ограждения на кровле допускается использовать парапет. При высоте парапета менее 0,6 м его следует дополнить решетчатым ограждением до высоты 0,6 м от поверхности кровли.

5.17 При дистанционном и автоматическом открывании ворот должна быть обеспечена система открывания их во всех случаях вручную. Размеры

ворот в свету для наземного транспорта следует принимать с превышением габаритов транспортных средств (в загруженном состоянии) не менее чем на 0,2 м по высоте и 0,6 м по ширине.

5.18 Уклон маршей в лестничных клетках следует принимать не менее 1:2 при ширине проступи 0,3 м; для подвальных этажей и чердаков допускается принимать уклон маршей лестниц 1:1,5 при ширине проступи 0,26 м.

5.19 Внутренние открытые лестницы (при отсутствии стен лестничных клеток) должны иметь уклон не более 1:1. Уклон открытых лестниц для прохода к одиночным рабочим местам допускается увеличивать до 2:1. Для осмотра оборудования при высоте подъема не более 10 м допускается проектировать вертикальные лестницы шириной 0,6 м.

5.20 При наличии работающих инвалидов с нарушениями опорно-двигательного аппарата уклон лестниц на путях эвакуации должен быть не более 1:2.

5.21 Для зданий высотой от планировочной отметки земли до карниза или верха парапета 10 м и более следует проектировать один выход на кровлю (на каждые полные и неполные 40000 м кровли), в том числе зданий: одноэтажных - по наружной открытой стальной лестнице; многоэтажных - из лестничной клетки.

В случаях когда нецелесообразно иметь в пределах высоты верхнего этажа лестничную клетку для выхода на кровлю, допускается для зданий высотой от планировочной отметки земли до отметки чистого пола верхнего этажа не более 30 м проектировать наружную открытую стальную лестницу для выхода на кровлю из лестничной клетки через площадку этой лестницы.

5.22 Размещение помещений различных категорий в зданиях и их отделение друг от друга, требования к эвакуационным путям и выходам, устройству дымоудаления, шлюзов, тамбур-шлюзов, лестничных клеток и лестниц, выходов на кровлю следует принимать в соответствии с требованиями Закона Кыргызской Республики «Об обеспечении пожарной безопасности» и СН КР 21-01.

Допускается встраивать этаж складского или административного назначения в производственное здание, а также этаж производственного или административного назначения в складское здание при соблюдении в здании требований СН КР 31-06 и настоящих строительных нормах.

В одноэтажных зданиях терминалов I и II степеней огнестойкости класса конструктивной пожарной опасности С0 допускается при необходимости устройство эвакуационных коридоров, ведущих непосредственно наружу, выгороженных противопожарными преградами 1-го типа и обеспеченных подпором воздуха при пожаре. В этом случае длина коридора не учитывается при расчете протяженности пути эвакуации.

5.23 Расстояние от наиболее удаленного рабочего места в помещении до ближайшего эвакуационного выхода из помещения непосредственно наружу или в лестничную клетку не должно превышать значений, приведенных в таблице 1.

Для помещений площадью более 1000 м расстояние, указанное в таблице 1, включает в себя длину пути по коридору до выхода наружу или в

лестничную клетку.

Если эвакуационный выход из помещения ведет в коридор, наружу или в лестничную клетку через смежное помещение, то расстояние от наиболее удаленного рабочего места этого помещения до выхода из смежного помещения принимается по наиболее опасной категории одного из смежных помещений.

Плотность людского потока определяется как отношение численности людей, эвакуирующихся по общему проходу, к площади этого прохода.

Расстояния для помещений категорий А и Б установлены с учетом площади разлива легковоспламеняющихся или горючих жидкостей, равной 50 м; при других числовых значениях площади разлива указанные в таблице 1 расстояния умножаются на коэффициент 50%, где - возможная площадь разлива, определяемая в технологической части проекта.

При промежуточных значениях объема помещений расстояния определяются линейной интерполяцией.

Расстояния установлены для помещений высотой до 6 м (для одноэтажных зданий высота принимается до низа ферм); при высоте помещений более 6 м расстояния увеличиваются: при высоте помещения 12 м - на 20%, 18 м - на 30%, 24 м - на 40%, но не более 140 м для помещений категорий А, Б и 240 м - для помещений категории В. При промежуточных значениях высоты помещений увеличение расстояний определяется линейной интерполяцией.

В таблицах 1-4 установлены нормы для категорий зданий и пожарных отсеков при предусмотренных сочетаниях степени огнестойкости и класса пожарной опасности здания. При других сочетаниях, не предусмотренных указанными таблицами, расстояние и численность людей принимаются по худшему из этих показателей для данной категории помещения или согласовываются в установленном порядке.

Внутренние этажерки и площадки должны иметь не менее двух открытых стальных лестниц.

Расстояние от наиболее удаленной точки на площадках и этажерках до ближайшего эвакуационного выхода из здания следует принимать по таблице 1 с учетом удвоенной длины эвакуационного пути по лестнице 2-го типа.

Таблица 1

Объем помеще- ния, тыс. м ³	Катего- рия помеще- ния	Степень огнестой- кости здания	Класс конструк- тивной пожарной опаснос- ти здания	Расстояние, м, при плотности людского потока в общем проходе, чел/м		
до 15	A, B	I, II, III, IV	C0	40	25	15
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	100	60	40
		III, IV	C1	70	40	30

		V	C2, C3	50	30	20
30	A, Б	I, II, III, IV	C0	60	35	25
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	145	85	60
		III, IV	C1	100	60	40
40	A, Б	I, II, III, IV	C0	80	50	35
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	160	95	65
		III, IV	C1	110	65	45
50	A,Б	I,II,III,IV	C0	120	70	50
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	180	105	75
		III, IV	C1	160	95	65
60 и более	A, Б	I, II, III, IV	C0	140	85	60
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	200	110	85
		III, IV	C1	180	105	75
80 и более	B1-B3	I, II, III,IV	C0	240	140	100
		III, IV	C1	200	110	85
	Незави- симо от объема	B4, Г	I, II, III, IV	C0	не огр.	не огр.
То же	Д	III, IV	C1	160	95	65
			V	Не норм.	70	50
		I, II, III, IV	C0, C1	не огр.	не огр.	не огр.
		IV, V	C2, C3	160	95	65

Эвакуационные выходы с площадок и ярусов этажерок, площадь которых на любой отметке превышает 40% площади этажа, при наличии на них постоянных рабочих мест, следует предусматривать через лестничные клетки.

Расстояние от наиболее удаленного рабочего места до ближайшего эвакуационного выхода из одно- или двухэтажных зданий IV степени огнестойкости классов пожарной опасности С2 и С3 следует принимать не более:

в одноэтажных зданиях с помещениями категорий В1-В3 - 50 м, категорий В4, Г и Д - 80 м;

в двухэтажных зданиях с помещениями категорий В1-В3 - 40 м, категорий В4, Г и Д - 60 м.

Указанные расстояния допускается увеличивать на 50%, если площадь пола, не занятая оборудованием, в помещениях составляет 75 м и более на одного работающего в наиболее многочисленной смене.

В одноэтажных зданиях с помещениями категорий В1-В4, Г и Д при невозможности соблюдения указанных расстояний эвакуационные выходы необходимо располагать в наружных стенах по периметру зданий через 72 м.

Ширина марша лестницы в зависимости от численности людей, эвакуирующихся по ней со второго этажа, а также ширина дверей, коридоров или проходов на путях эвакуации должны приниматься из расчета 0,6 м на

100 чел.

5.24 Расстояние по коридору от двери наиболее удаленного помещения площадью не более 1000 м² до ближайшего выхода наружу или в лестничную клетку не должно превышать значений, приведенных в таблице 2

Таблица 2

Расположение выхода	Категория помещений	Степень огнестойкости зданий	Класс конструктивной пожарной опасности зданий	Расстояние по коридору, м, до выхода наружу или в ближайшую лестничную клетку при плотности людского потока в коридоре, чел/м			
				до 1 до 3	св. 2 до 3	св. 3 до 5	св. 4 до 5
Между двумя выходами наружу или лестничными клетками	A, Б	I, II, III, IV	C0	60	50	40	35
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	120	95	80	65
		III, IV	C1	85	65	55	45
		Не норм.	C2, C3	60	50	40	35
	B4, Г, Д	I, II, III, IV	C0	180	140	120	100
		III, IV	C1	125	100	85	70
		Не норм.	C2, C3	90	70	60	50
В тупиковый коридор	независимо от категорий	I, II, III, IV	C0	30	25	20	15
		III, IV	C1	20	15	15	10
		Не норм.	C2, C3	15	10	10	8

При размещении на одном этаже помещений различных категорий расстояние по коридору от двери наиболее удаленного помещения до выхода наружу или в ближайшую лестничную клетку определяется по более опасной

категории.

Плотность людского потока в коридоре определяется как отношение численности людей, эвакуирующихся из помещений в коридор, к площади этого коридора, при этом при дверях, открывающихся из помещений в общие коридоры, ширина общего коридора должна приниматься уменьшенной:

- на половину ширины дверного полотна - при одностороннем расположении дверей;

- на ширину дверного полотна - при двустороннем расположении дверей.

5.25 Ширину эвакуационного выхода (двери) из помещений следует принимать в зависимости от общей численности людей, эвакуирующихся через этот выход, и численности людей на 1 м ширины выхода (двери), установленной в таблице 3, но не менее 0,9 м при наличии работающих инвалидов с нарушениями опорно-двигательного аппарата.

Таблица 3

Объем помещения, тыс. м ³	Категория помещения	Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Численность людей на 1 м ширины эвакуационного выхода (двери), чел.
До 15	А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	45
		I, II, III, IV	C0	110
		III, IV	C1	75
		Не норм.	C2, C3	55
30	А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	65
		I, II, III, IV	C0	155
		III, IV	C1	110
40	А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	85
		I, II, III, IV	C0	175
		III, IV	C1	120
50	А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	130
		I, II, III, IV	C0	195
		III, IV	C1	135
60 и более	А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	150
		I, II, III, IV	C0	220
		III, IV	C1	155
80 и более	В1-В3	I, II, III, IV	C0	260
		III, IV	C1	220
Независимо от объема	В4, Г	I, II, III, IV	C0	260
		III, IV	C1	180
		Не норм.	C2, C3	1130
То же	Д		не нормируется	

Численность людей на 1 м ширины эвакуационного выхода при промежуточных значениях объема помещений определяется интерполяцией.

Численность людей на 1 м ширины эвакуационного выхода (двери) из помещений высотой более 6 м увеличивается: при высоте помещений 12 м - на 20%, 18 м - на 30%, 24 м - на 40%; при промежуточных значениях высоты помещений увеличение численности людей на 1 м ширины выхода определяется интерполяцией.

5.26 Ширину эвакуационного выхода (двери) из коридора наружу или в лестничную клетку следует принимать в зависимости от общей численности людей, эвакуирующихся через этот выход, и численности людей на 1 м ширины выхода (двери), установленной в таблице 4, но не менее 0,8 м, при наличии работающих инвалидов с нарушениями опорно-двигательного аппарата - не менее 0,9 м.

Таблица 4

Категория наиболее пожароопасного помещения, выходящего в коридор	Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Численность людей на 1 м ширины эвакуационного выхода (двери) из коридора, чел.
А, Б В1-В3	I, II, III, IV	C0	85
	I, II, III, IV	C0	175
	IV	C1	120
	Не норм.	C2, C3	85
	I, II, III, IV	C0	260
	IV	C1	180
	Не норм.	C2 ,C3	130

5.27 При наличии работающих инвалидов с нарушениями опорно-двигательного аппарата ширину марша лестницы следует принимать не менее 1,2 м.

5.28 В помещениях и коридорах следует предусматривать дымоудаление на случай пожара в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5.29 Степень огнестойкости, класс конструктивной пожарной опасности, высоту зданий и площадь этажа здания в пределах пожарного отсека следует принимать для производственных зданий по таблице 5, для складских зданий - по таблице 6.

При оборудовании производственных или складских зданий установками автоматического пожаротушения указанные в таблицах 5 и 6 площади этажей в пределах пожарных отсеков допускается увеличивать на 100%, за исключением зданий IV и V степеней огнестойкости.

Таблица 5

Категория зданий или пожарных отсеков	Высота здания *, м	Степень огнестойкости зданий	Класс конструктивной пожарной опасности зданий	Площадь этажа, м ² , в пределах пожарного отсека зданий		
				одноэтажных	в два этажа	в три этажа и более
A, Б	36	I	C0	неogr.	5200	3500
A	36	II	C0	неogr.	5200	3500
	24	III	C0	7800	3500	2600
	-	IV	C0	3500	-	-
Б	36	II	C0	неogr.	10400	7800
	24	III	C0	7800	3500	2600
	-	IV	C0	3500	-	-
B	48	I, II	C0	неogr.	25000	10400
					7800**	5200**
	24	III	C0	25000	10400	5200
					5200**	3600**
	18	IV	C0, C1	25000	10400	-
	18	IV	C2, C3	2600	2000	-
	12	V	не норм.	1200	600***	-
Г	54	I, II	C0	не	50000	15000
				ограничиваются		
	36	III	C0	неogr.	25000	10400
	30	III	C1	то же	10400	7800
	24	IV	C0	"	10400	5200
	18	IV	C1	6500	5200	-
Д	54	I, II	C0	не	50000	15000
				ограничиваются		
	36	III	C0	неogr.	50000	15000
	30	III	C1	то же	25000	10400
	24	IV	C0, C1	"	25000	7800
	18	IV	C2, C3	10400	7800	-
	12	V	не норм.	2600	1500	-

Окончание таблицы 5

* Высота здания в настоящей таблице измеряется от пола 1-го этажа до потолка верхнего этажа, включая технический; при переменной высоте потолка принимается средняя высота этажа. Высота одноэтажных зданий классов пожарной опасности С0 и С1 не нормируется.

** Для деревообрабатывающих производств.

*** Для лесопильных цехов с числом рам до четырех, деревообрабатывающих цехов первичной обработки древесины и рубильных станций дробления древесины.

При размещении складов в производственных зданиях площадь этажа складских помещений в пределах пожарного отсека и их высота (число этажей) не должны превышать значений, указанных в таблице 6.

Таблица 6

Кате- гория склада	Высота здания*, м	Степень огнестой- кости зданий	Класс конструк- ции пожарной опаснос- ти зданий	Площадь этажа в пределах пожарного отсека зданий, м ²		
				одно- этажных	дву- хэтажных	много- этажных
А	-	I, II	C0	5200	-	-
	-	III	C0	4400	-	-
	-	IV	C0	3600	-	-
	-	IV	C2, C3	75**	-	-
Б	18	I, II	C0	7800	5200	3500
	-	III	C0	6500	-	-
	-	IV	C0	5200	-	-
	-	IV	C2, C3	75**	-	-
В	36	I, II	C0	10400	7800	5200
	24	III	C0	10400	5200	2600
	-	IV	C0, C1	7800	-	-
	-	IV	C2, C3	2600	-	-
	-	V	не норм.	1200	-	-
Д	неogr.	I, II	C0	неogr.	10400	7800
	36	III	C0, C1	неogr.	7800	5200

Окончание таблицы 6

Катего- рия склада	Высота здания*, м	Степень огнестой- кости	Класс конструк- ции тивной	Площадь этажа в пределах пожарного отсека зданий, м ²
--------------------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	---

зданий	пожарной опаснос- ти зданий			
		одно- этажных	двух- этажных	много- этажных
12	IV	C0, C1	не ограничено	2200
-	IV	C2, C3	5200	-
9	V	не норм.	2200	1200

* Высота здания в настоящей таблице измеряется от пола 1-го этажа до потолка верхнего этажа, включая технический; при переменной высоте потолка принимается средняя высота этажа. Высота одноэтажных зданий I, II и III степеней огнестойкости класса С0 не нормируется. Высоту одноэтажных зданий IV степени огнестойкости классов С0 и С1 следует принимать не более 25 м, классов С2 и С3 - не более 18 м (от пола до низа несущих конструкций покрытия на опоре).

** Мобильные здания.

При наличии площадок, этажерок и антресолей, площадь которых на любой отметке превышает 40% площади пола помещения, площадь этажа определяется как для многоэтажного здания с числом этажей, определяемым по 4.11.

В одноэтажных зданиях IV степени огнестойкости класса пожарной опасности С2 допускается размещать помещения категорий А и Б общей площадью не более 300 м. При этом указанные помещения должны выделяться противопожарными перегородками 1-го типа и противопожарными перекрытиями 3-го типа. Наружные стены этих помещений должны быть классов К0 или К1.

5.30 При размещении в одном здании или помещении технологических процессов с различной взрывопожарной и пожарной опасностью следует предусматривать мероприятия по предупреждению взрыва и распространения пожара. Эффективность этих мероприятий должна быть обоснована в технологической части проекта. Если указанные мероприятия являются недостаточно эффективными, то технологические процессы с различной взрывопожарной и пожарной опасностью следует размещать в отдельных помещениях и отделять в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5.31 Подвалы при размещении в них помещений категорий В1-В3 должны разделяться в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5.32 В горячих цехах с избыточным тепловыделением ограждающие конструкции следует проектировать, как правило, неутепленными.

5.33 На кровлях с уклоном до 12% включительно в зданиях с высотой до карниза или верха парапета более 10 м, а также на кровлях с уклоном

более 12% в зданиях высотой до низа карниза более 7 м следует предусматривать ограждения в соответствии с требованиями стандартов. Независимо от высоты здания ограждения, соответствующие требованиям стандарта, следует предусматривать на эксплуатируемых кровлях.

5.34 Кровли отапливаемых зданий следует выполнять с внутренним водостоком. Допускается устройство кровель с наружным организованным водостоком в отапливаемых и неотапливаемых зданиях при условии выполнения мероприятий, препятствующих образованию сосулек и наледей.

5.35 В одноэтажных складских зданиях с высотным стеллажным хранением допускается при обосновании использовать конструкции стеллажей в качестве опор покрытия и крепления наружных стен.

5.36 В складских помещениях для хранения пищевых продуктов необходимо предусматривать: ограждающие конструкции без выступающих ребер и из материалов, не разрушаемых грызунами; сплошные и без пустот полотна наружных дверей, ворот и крышек люков; устройства для закрывания отверстий каналов систем вентиляции; ограждения стальной сеткой (с ячейками размерами не более 12x12 мм) вентиляционных отверстий в стенах и воздуховодах, расположенных в пределах высоты 1,2 м над уровнем пола, и окон подвальных этажей (конструкции ограждения стальной сеткой окон должны быть открываяющимися или съемными).

В проектах таких складских зданий необходимо предусматривать указания о тщательной заделке отверстий для пропуска трубопроводов (в стенах, перегородках и перекрытиях) и сопряжений ограждающих конструкций помещений (внутренних и наружных стен, перегородок между собой и с полами или перекрытиями).

Складские помещения, предназначенные для хранения пищевых продуктов, могут быть оборудованы дератизационными системами.

5.37 Колонны и конструкции обрамления проемов в складских зданиях в местах интенсивного движения напольного транспорта должны быть защищены от механических повреждений и окрашены в соответствии с требованиями ГОСТ Р 12.4.026.

Для ограничения повреждений колонн при перемещении грузов следует применять, как правило, колонны трубчатого сечения.

5.38 Погрузочно-разгрузочные рампы и платформы следует проектировать с учетом требований защиты грузов и погрузочно-разгрузочных механизмов от атмосферных осадков.

Навес над железнодорожными погрузочно-разгрузочными рампами и платформами должен не менее чем на 0,5 м перекрывать ось железнодорожного пути, а над автомобильными рампами должен перекрывать автомобильный проезд не менее чем на 1,5 м от края рампы.

5.39 Длину погрузочно-разгрузочной рампы следует определять в зависимости от грузооборота и вместимости склада, а также исходя из объемно-планировочного решения здания.

Ширину погрузочно-разгрузочных рамп и платформ необходимо принимать в соответствии с требованиями технологии и техники безопасности погрузочно-разгрузочных работ.

5.40 Конструкции рамп и навесов, примыкающих к зданиям I, II, III и

IV степеней огнестойкости классов пожарной опасности С0 и С1, следует принимать из негорючих материалов.

5.41 Погрузочно-разгрузочные рампы и платформы должны иметь не менее двух рассредоточенных лестниц или пандусов.

5.42 Отметка края погрузочно-разгрузочной рампы для автомобильного транспорта со стороны подъезда автомобилей должна быть равной 1,2 м от уровня поверхности проезжей части дороги или погрузочно-разгрузочной площадки.

5.43 Погрузочно-разгрузочные рампы и платформы для железнодорожного подвижного состава следует проектировать с учетом требований ГОСТ 9238.

5.44 Ширина пандусов для проезда напольных транспортных средств должна не менее чем на 0,6 м превышать максимальную ширину груженого транспортного средства. Уклон пандусов следует принимать не более 16% при размещении их в закрытых помещениях и не более 10% при размещении снаружи зданий.

5.45 В складских помещениях температуру, относительную влажность и скорость движения воздуха необходимо принимать в соответствии с требованиями технологии хранения грузов и требованиями СНиП 2.04.05.

В проемах ворот в наружных стенах следует монтировать докшелтеры, изолируя внутреннее пространство склада от воздействий внешней среды.

5.46 Конструкции и материалы оснований и покрытий полов складских зданий и помещений следует назначать с учетом восприятия нагрузок от складируемых грузов, вида и интенсивности механических воздействий напольного транспорта и пылеотделения, накопления статического электричества и искрообразования с учетом требований СНиП 2.03.13.

При складировании грузов, температура которых превышает 60 °С, следует предусматривать жаропрочные полы.

5.47 Многоэтажные складские здания категорий Б и В следует проектировать шириной не более 60 м.

5.48 Складские помещения производственных зданий следует отделять от других помещений в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5.49 Складские здания с высотным стеллажным хранением следует проектировать с учетом требований нормативных документов по пожарной безопасности.

5.50 При разделении по технологическим или санитарным условиям перегородками складских помещений с грузами, одинаковыми по пожарной опасности, требования к перегородкам определяются в технологической части проекта.

По требованиям технологии хранения грузов допускается экспедицию, приемку, сортировку и комплектацию грузов размещать непосредственно в хранилищах, без отделения их перегородками. При этом рабочие места товароведов, экспертов, кладовщиков, отбраковщиков, учетчиков и операторов допускается ограждать перегородками с ненормируемыми пределами огнестойкости и классом пожарной опасности (остекленными или с сеткой при высоте глухой части не более 1,2 м, сборно-разборными и

раздвижными).

5.51 В оконных проемах складских зданий следует устраивать открывающиеся оконные фрамуги общей площадью, определяемой по расчету параметров системы вытяжной противодымной вентиляции при пожаре.

Допускается в помещениях хранилищ не устраивать оконные проемы при обеспечении удаления продуктов горения при пожаре системами вытяжной противодымной вентиляции, предусмотренной в соответствии с требованиями нормативных документов по пожарной безопасности.

5.52 Для внутренних этажерок и площадок допускается проектировать одну открытую стальную лестницу при площади пола каждого яруса этажерки или площадки, не превышающей 108 м² для помещений категорий А и Б, 400 м² для помещений категорий В1-В4, Г и Д.

5.53 Один из эвакуационных выходов с площадок и ярусов этажерок, площадь которых на любой отметке превышает 40% площади этажа, при наличии на них постоянных рабочих мест допускается предусматривать на лестницу 3-го типа.

5.54 Одноэтажные мобильные здания IV степени огнестойкости классов пожарной опасности С2 и С3 категорий А и Б следует проектировать площадью не более 75 м².

Курулуштагы ченемдик документтер тутуму

ӨНДҮРҮШТҮК ИМАРАТТАР

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ ЗДАНИЯ

Industrial buildings

Киргизүү датасы 2018-ж.12-декабры

1 Колдонуу чөйрөсү

1.1 Кыргыз Республикасынын 2016-ж. 7-июнундагы №78 “Өрт коопсуздугун камсыздоо жөнүндө” мыйзамынын талаптарын аткаруу максатында, өндүрүш жана лаборатордук курулмаларды, өнөрканаларды (мастрескоЙлорду) (өрт кооптуулугунун Ф5.1 функционалдык классындагы), ошондой эле заттарды, материалдарды, өндүмдөрдү жана сырьеорду (жүктөрдү) сактоого арналган кампа имараттарын жана курулмаларын (өрт кооптуулугунун Ф5.2 функционалдык классындагы), алардын ичинде имаратка улай курулган башка функционалдык классындагы өндүрүш жана лаборатордук имараттарды тургузуунун жана эксплуатациялоонун бардык этаптарында ушул курулуш ченемдери сакталуусу керек.

1.2 Ушул курулуш ченемдери согуш милдетиндеги, тоо өндүрүшүндө колдонулуучу жарылуучу заттарды жана жарылуучу каражаттарды чыгаруучу жана сактоочу, кургак минерал жер семирткичтерди жана өсүмдүктөрдү сактоочу химиялык каражаттарды сактоочу, радиоактивдүү жана таасири күчтүү уулуу заттарды, күйүүчү газдарды, тарадагы 70 кПа басымдагы күйбөс газдарды, мунай жана мунай заттарды, каучукту, целлULOидди, күйүүчү пластмассаларды, кинопленкаларды, цементти, пахтаны, унду, комбитоюттарды, аң терилерин, терилерди жана терилерден жасалган буюмдарды, айыл чарба өндүмдөрүн, ошондой эле муздаткычтарды жана буудайды сактоого арналган имараттарга жана курулмаларга тиешеси жок.

1.3 Ишканада майыптардын эмгегин колдонгон цехтерди же кампаларды (тилкелерди) түзгөндө, Кыргыз Республикасынын 2003-ж. 1-августундагы №167 “Эмгекти коргоо жөнүндө” (Кыргыз Республикасынын 2009-ж.17-апрелиндеги №127, 2014-ж.31-октябриндагы №149, 2016-ж.26-июлундагы №142 мыйзамдарынын редакцияларына ылайык) мыйзамынын талаптарына ылайык, КЧны 35-104 эске алыш, майыптардын жана курагы боюнча пенсияга чыккандардын эмгегин колдонуучу ишканалар, цехтер жана тилкелер үчүн санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жетекчиликке алуу керек.

Ишканаларда же кампаларда майыптардын эмгегин колдонуу мүмкүнчүлүгү каралган учурларда, майыптуулуктун түрүнө жараша, ушул

эрежелер жыйнагынын тийиштүү пункттарында айтылган, кошумча талаптарды тутуу керек. А жана Б категориясындагы жайларда ушундай цехтерди жана кампаларды (тилкелерди) жайгаштырууга жол берилбейт.

2 Ченемдик шилтемелер

Ушул курулуш ченемдеринде төмөндөгү документтерге шилтеме жасалган:

Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 7-июнундагы №78 “Өрт коопсуздугун камсыздоо жөнүндө” Мыйзамы;

ЭАКЧ 2.04-05-95 «Табигый жана жасалма жарыктандыруу»;

КЧЖЭ 2.04.05-91* «Жылытуу, желдетүү жана кондициондоштуруу»;

КЧЖЭ 2.01.07-85 «Жүктөмдөр жана таасирлер»;

КЧЖЭ 2.03.13-88 «Полдор»;

КР КЧ 21-01-2018 «Имараттардын жана курулмалардын өрт коопсуздугуу»;

КР КЧ 31-06:2018 «Администрациялык жана тиричилик имараттар»;

КР КЧ 35-01-18 «Жашоо-турмуш чөйрөсүн долбоорлоо керектөөлөрүн эсепке алуу менен мүмкүнчүлүгү чектелүү адамдардын ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү»;

КЧ 181-70 «Өндүрүш имараттарынын жана өнөр жай ишканаларынын интерьери түстүү жасалгалоону долбоорлоо боюнча көрсөтмөлөр»;

ГОСТ 9238-2013 «Курулмалар менен 1520 (1524) мм темир жол колеясынын кыймылдуу составынын жакындашуу габариттери»;

ГОСТ 22853 Мобилдүү (инвентардык) имараттардын геометриялык параметрлери;

ГОСТ 28984-91 «Курулуштагы өлчөмдөрдү модулдук координациялоо»;

ГОСТ Р 12.4.026-2015 «Эмгек коопсуздугунун стандарттар тутуму (ЭКСТ). Белги (сигнал) берүүчү түстөр, коопсуздук белгилери жана белги (сигнал) берүүчү белгилөө. Милдети жана колдонуу эрежелери. Жалпы техникалык талаптар жана мунөздөлүшү».

Э с к е р т үү: ушул курулуш ченемдерин пайдаланууда шилтеме жасалган стандарттарды жана классификаторды жалпы пайдаланган маалымат тутумунан-Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Архитектура, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттигинин расмий сайтынан, интернет тармагынан иштеп жаткандыгына текшерип коюу максатка ылайык келет.

Эгерде шилтеме жасалган документ алмаштырылса (өзгөртүлсө), анда ушул курулуш ченемдерин колдонууда алмаштырылган (өзгөртүлгөн) документтерди жетекчиликке алуу керек. Эгерде шилтеме жасалган документ алмаштырылбай эле алынып ташталса, анда ага шилтеме берилген тиркеменин ушул шилтемеге тиешеси жок бөлүктөрү гана колдонулат.

3 Терминдер жана аныктамалар

Ушул курулуш ченемдеринде төмөндөгү терминдер тиешелүү аныктамалары менен берилген:

3.1 антресоль: Имараттын ичиндеги аяңтча, анда ар кандай милдеттеги бөлмөлөр жайгашкан (өндүрүш, администрациялық-тиричилик же инженердик жабдыктар үчүн).

3.2 бир кабаттуу өндүрүш имаратка куралган бөлүк (кошуп курулган): Бийиктиги жана кеңдиги боюнча (**куралган бөлүк**) же бийиктиктин же кеңдиктин жарымы боюнча (**кошуп куруу**) бир кабаттуу имараттын чегинде жайгашкан, тосмо конструкциялары менен бөлүнгөн имараттын эки же көп кабаттуу бөлүгү.

3.3 бийик стеллажда сактоо: 5,5 м жогору болгон стеллаждарда сактоо.

3.4 докшелтер – Кампа жайынын дубалы менен транспорт каражатынын кузовунун ортосундагы тешикти жылчышсыздандыруу (герметизациялоо) тутуму.

3.5 имараттын инженердик жабдыктары: Суюктуктарды, газдарды, электр энергиясын берип жана бурууну камсыздаган куралдардын, аппараттардын, машиналардын жана коммуникациялардын тутуму (сүү түтүктөрүнүн, газ түтүктөрүнүн, жылуулук, электр, канализация, желдетүү жабдыктары).

3.6 мобилдүү (инвентардык) имараттар жана курулмалар: ГОСТ 25957 карагыла.

3.7 рампа: Жүктөп-түшүрүүчү иштерди аткарууга арналган курулма. Бир тарабы кампанын дубалына кадалат, экинчи жагы темир жолду (темир жол рампасы) же авто киругуну (авторампа) бойлой жайгашат. Ал кампанын ичинде деле жайгашышы мүмкүн. Полдун деңгээлинен рампанын бийиктиги транспорттун түрү менен аныкталат.

3.8 платформа: Милдети рампанын милдетине окшош курулма. Бирок рампадан айырмаланып, эки тараптуу долбоорлонот: бир тарабы темир жолду бойлой жайгашат, каршы тарабы - авто киругуну бойлой жайгашат.

3.9 аяңтча: Имаратта же анын тышында жайгашкан, өз алдынча тирөөчтөргө, имараттын же курулманын конструкцияларына таянган жана жабдыктарды ремонттоого, орнотууга же тейлөөгө арналган бир ярустуу (дубалы жок) курулма.

3.10 терминал: Кампада жүктүн оптималдуу жайгашуусу жана тышкы чөйрө менен байланышуунун автоматту башкарылуусу каралган, өзүнө кириш, чыгыш жана ички агымдарды камтыган кампа милдетиндеги курулма.

3.11 фонарлар (чырактар): Аэрацияга жана (же) өндүрүш жайларын жогору жактан жарыктандырууга арналган үстүнө курулган бөлүк, адатта, имараттын айнектелип жабылган бөлүгү.

3.12 имараттын кабаттуулугу: Имараттын кабаттарынын саны, эгерде цоколь жана техникалык кабаттардын жабуусунун үстү жагы жердин орто мерчемделүүчү белгисинен 2 метрден кем эмес бийиктиктө жайгашса, ага жер үстүндөгү кабаттар, цоколь жана техникалык кабаттар да кирет.

3.13 жер үстүндөгү кабат: Жердин мерчемделүүчү белгисинен төмөн эмес бөлмөнүн полун белгилөөдөгү кабат.

3.14 подвал кабаты: Жердин мерчемделүүчү белгисинен төмөн жайгашкан бөлмөнүн бийиктигинин жарымынан көп болгон бөлмөнүн

полун белгилөөдөгү кабат.

3.15 цоколь кабаты: Жердин мерчемделүүчү белгисинен төмөн жайгашкан бөлмөнүн бийиктигинин жарымынан көп эмес болгон бөлмөнүн полун белгилөөдөгү кабат.

3.16 техникалык кабат: Инженердик жабдыктарды жана коммуникацияларды төшөө үчүн арналган кабат; имараттын төмөнкү (техникалык жер төлөдө), жогору (техникалык чатырда) же орточо бөлүгүндө жайгашуусу мүмкүн.

3.17 этажерка: Имараттын ичинде же анын тышында эркин турган, технологиялык ж.б. жабдыктарды тейлөөгө арналган каркастуу көп ярустуу курулма (дубалы жок).

4 Негизги жоболор

4.1 Имараттар жана курулмалар турган учурунун бардык этаптарында коопсуздук талаптарына жооп берүүгө тийиш.

4.2 Ушул курулуш ченемдеринин жана эрежелеринин өрт коопсуздугунун талаптары Кыргыз Республикасынын 2016-ж. 7-июнунда №78 «Өрт коопсуздугун камсыздоо жөнүндө» мыйзамынын жана КР КЧ 21-01 жоболоруна жана классификацияларына негизделет.

4.3 Имараттарды долбоорлоодо:

- адатта, бир имаратта ар түрдүү өндүрүш үчүн бөлмөлөрдү, кампа жайларын, алардын ичине экспедиция, кабыл алуу, жүктөрдү сорттоо жана комплектациялоо бөлмөлөрү кирет, администрациялык жана тиричилик бөлмөлөрдү, ошондой эле инженердик жабдыктар үчүн бөлмөлөрдү бириктириүү керек;

- көлөмдүү-мерчемдөө жана конструкциялык чечимдерди ГОСТ 28984 талаптарына ылайык иштеп чыгуу керек;

- Кыргыз Республикасынын 2011-ж. 26-июлунда №137 «Имараттардын энергетикалык натыйжалуулугу жөнүндө» (Кыргыз Республикасынын 2013-ж. 18-октябрьндагы №194 мыйзамынын редакциясында) мыйзамына ылайык энергияны сактоо боюнча талаптарды аткаруу, архитектуралык чечимдердин жана энергиялык натыйжалуулуктун жогорку деңгээлин камсыз кылуусун эске алып, өндүрүштү же кампаны ар кандай кабаттагы (бийиктигети) имараттарда жайгаشتыруунун техника-экономикалык көрсөткүчтөрүнүн варианттарын салыштыруунун негизинде кабаттардын санын жана имараттын бийиктигин 5.29. аныкталгандай кабыл алуу керек;

- көлөмдүү-мерчемдөө жана конструкциялык чечимдерди технологиялык долбоорлоонун ченемдерине ылайык иштелип чыккан долбоордун технологиялык бөлүмүнө ылайык кабыл алуу. Кампа имараттарынын көлөмдүү-мерчемдөө чечимдери аларды реконструкциялоо мүмкүнчүлүктөрүн, имаратты кыйла өзгөртүүсүз жүктөрдү жыюунун технологиясын өзгөртүүнү камсыдоого тийиш;

- айрым цехтерди, кампаларды жана курулмаларды блокторго бөлүүдө мүмкүн болушунча имараттын пролетторунун бийиктигин жана тышкы тосмо конструкцияларынын ички бурчтарын өзгөртпөөгө аракет жасаш

керек;

- жарык берүүчү тешиктердин аянын ЭАКЧнын 2.04-05 табигый жана жасалма жарыктандырууну долборлоо ченемдерине ылайык кабыл алуу керек;

- эгерде технологиялык шарттар жана санитардык-эпидемиологиялык талаптар жол берсе жана экономикалык жактан максатка ылайык болсо, имараттарды жарыктандыруучу тешиктери жок кабыл алса болот;

- инженердик жана технологиялык жабдыктар заводдо комплекттелип-блоктолгон түрдө чыгарылган ирилештирилген блоктору бар имараттарды пайдаланууга артыкчылык берүү;

- көпүрө крандарды полдун үстүнө жайгаштырылуучу көтөрүүчү-транспорт жабдыктарына алмаштыруу варианттарын караштыруу;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келген экологиялык талаптарды эске алып, инженердик камсыздоо тутумун, көлөмдүү-мерчемдүү чечимдерди иштеп чыгуу.

4.4 Узгүлтүксүз технологиялык процессти камсыздоо үчүн технологиялык долбоорлоодо аныкталган ченемдеги санда сырьеордун жана жарым фабрикаттардын чыгым (арадагы) кампаларын өндүрүштү имараттарда өндүрүш жайлардын өзүндө же торлор менен тосулган жерлерде жайгаштырууга жол берилет. Технологиялык долбоорлоо ченемдеринде мындай маалыматтар жок болгон учурда аталаган жүктөрдүн саны, адатта, бир жарым сменанын керектөөлөрүнөн көп эмес болууга тийиш.

4.5 Имараттарда жүргөндө адамдардын коопсуздуugu санитардык-эпидемиологиялык жана микроклиматтык шарттар менен камсыздалууга тийиш: жумушчу зоналардын абасында уруксат берилген концентрациянын жеткен чегинен ашкан зыяндуу заттардын жоктугу; бөлмөлөргө жылуулуктун жана нымдуулуктун минималдуу чыгышы; чуулдоонун, дирилдөөнүн, ультра үндүн, электр магнит толкундарынын, радио жыштыктардын, статикалык электрдин жана иондошуучу нурлануулардын уруксат берилген деңгээлден ашпоосу, ошондой эле физикалык күч жумшоону, көңүл коюнун чыңалуусун чектөө жана технологиялык процесстерди уюштурууга, өндүрүш жабдыктарга жана жумушчу куралдарга гигиеналык талаптарга, ошондой эле иштеп жаткан санитардык-эпидемиологиялык ченемдик документтердин талаптарына ылайык адамдардын чарчоосун алдын алуу.

4.6 Технологиялык процесстерди ишке ашырууда жана жайлардын микроклиматына карата талаптарды аткарууда энергиялык ресурстарды үнөмдүү сартоону камсыздоо эске алынып ишке ашырылыууга тийиш.

Эгерде техникалык тапшырмада же регламентте айтылган болсо, анда жумушчу убакыттан кийин жайлардын температурасын төмөндөтүүгө жол берилет.

Инженердик тутумдардын аба менен камсыздоочу тутуму автоматтык жана кол менен жөнгө салгычка ээ болушу керек. Имараттын жылытууучу тутуму жылуулук агымын жөнгө салуучу куралдар менен жабдылууга тийиш.

Тышкы абанын эсептик температурасы - 15 °С жана андан төмөн

болгон райондордо имараттардын киришине тамбур-шлюздарды же аба-жылуулук тосмолорду орнотууну караштыруу керек.

4.7 Кампа имараттарынын курулуш конструкцияларында санитардык-эпидемиологиялык корутундусунда колдонууга уруксат берилген полимер жана полимери бар материалдарды колдонууга жол берилет.

4.8 Курчап турган айлана-чөйрөгө өндүрүш объекттеринин терс таасирин тийгизбөө үчүн өнөр жай ағындыларын тазалоо боюнча иш-чаралар аткарылыши керек, таштандысыз же таштандыны аз чыгаруучу технологияларды жайылтуу, технологиялык жана желдетүүдөн бөлүнүп чыккан зыяндуу таштандыларды тосуп, тазалоо, өндүрүш калдыктарын өз учурунда зыянсыздандыруу, жок кылуу жана жоюу.

4.10 Жайлар жана имараттар жарылууга жана өрткө кооптуулугу боюнча Кыргыз Республикасынын 2016-жылдын 7-июнундагы №78 “Өрт коопсуздугун камсыздоо жөнүндө” мыйзамына жана КР КЧ 21-01 ылайык категорияларга бөлүнөт.

4.11 Имараттын жалпы аяны тышкы дубалдардын (эгерде тышкы дубалдар жок болсо, четки колонналардын огуунун), тоннелдердин, ички аяңтчалардын, антресолдордун, ички этажеркалардын бардык ярустарынын, рампалардын, галлереялардын (горизонталдуу проекцияда), жана башка имаратка өткөөлдөрдүн ички чегинде өлчөнгөн бардык кабаттардын аяңттарынын суммасы катары аныкталат (жер үстүндөгү, анын ичинде техникалык, цоколь, жер төлө). Имараттын жалпы аянына (коммуникацияларды тейлөөгө өткөөлдөр талап кылынбаган) чыгып турган конструкциялардын этегине чейин бийиктиги 1,8 метрден кем эмес техникалык жер төлөлөрдүн аяны, 5.5 ылайык долбоорлонгон асма шыптардын үстүндөгү аянт, кран алдындагы жолдорду, крандарды, конвейерлерди, монорельстерди, шам чырактарды тейлөөчү аяңтар кирбейт.

Эки же андан көп кабаттуу имараттын (эки жана көп түстүү) чегиндеги имараттардын кабаттарын ээлеген жайлардын аянын бир кабаттын чегиндеги жалпы аянтка кошуу керек.

Имараттын кабаттуулугун аныктоодо аяңтары кайсыл белгиде болбосун ушул имараттын қабат аянынын 40% көбүн түзгөн аяңтардын, этажеркалардын ярустарынын жана антресолдордун аяңтары эске алынат.

Имараттын өрт отсегинин чегиндеги кабаттын аяны тепкич торлорунун аянынан тышкary, кабаттын тышкы дубалдарынын ички периметри боюнча аныкталат. Аяңчалар жана этажеркалар бар болгон учурда кабаттын аянына бир кабаттуу имаратта бардык аяңчалардын, этажеркалардын ярустарынын жана антресолдордун аяңтары кирет, көп кабаттуу имараттарда - аяңчалардын, этажеркалардын ярустарынын жана антресолдордун аяңчаларынын белгилеринин ортосундагы бийиктик аралыгынын чегинде, кабаттын полуун аянынын ар бир 40% көп белгилөөдө. Имараттын өрт отсегинин чегиндеги кабаттын аянына автоунаалар жана темир жол транспортуна тышкы рампалар кирбейт.

Куруунун аяны имараттын тышкы периметри боюнча цоколдун деңгээлинде аныкталат, ага чыгып турган бөлүктөр, имараттын алдындагы өткөөл жолдор, имараттын тышкы тосмо конструкцияларысыз бөлүктөрү кирет.

4.12 Имараттын курулуш көлөмү жер үстүндөгү бөлүгүнүн ± 0.00 белгисинен жана жер алдындагы бөлүгүнүн полунун өзүнөн ± 0.00 белгиге чейин аныкталат.

Имараттын жер үстүндөгү жана жер алдындагы курулуш көлөмү тосмо конструкциялардын тышкы беттеринин чегинде аныкталат, ага имараттын ар бир бөлүгүнүн жарық жана аэрациялық чырактары кирет.

4.13 Өндүрүштүк имараттарында же кампаларда иштеген жумушчулар үчүн администрациялық жана тиричилик имараттарын, ошондой эле уланып салынган, кошо қурулган бөлмөлөрдө жайгашкан администрациялық жана тиричилик имараттарын КР КЧ 31-05 жана өрт коопсуздугу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык долбоорлоо керек.

4.14 Өрт өчүрүүчү жана өрт сигнализациясынын автоматтык орнотмолору орт коопсуздугу боюнча ченемдик документтерге ылайык каралуусу керек.

Адамдарды өрт учурунда эвакуациялоо жана кабарландыруу тутумун өрт коопсуздугу боюнча ченемдик документтерге ылайык кароо керек.

5 Көлөмдүү-мерчемдөө жана конструкциялық чечимдер

5.1 Имараттын көлөмдүү-мерчемдөө жана конструкциялық чечимдери адамдар ал жерде жургөндө, иштеп жатканда, кыймылдоочу түзүлүштөрдү пайдаланууда, технологиялық жана инженердик жабдыктарды колдонууда жаракат алышын болтурбоого өбөлгө түзүшү керек.

Курулуш конструкциялары, кооптуу таасирлер эске алышып, узак мөнөттүү жана ишенимдүү, ошондой эле тийиштүү эсептер менен аныкталган прогрессивдүү бузулууларга чыдамдуу болууга тийиш.

Имараттын негиздери жана көтөрүп туруучу конструкциялары курулуш жана эксплуатациялоо процессинде имараттын эксплуатациялык сапаттарын төмөндөтүүчү жаракаларсыз, бузулууларсыз жана деформацияланбаган болууга тийиш.

КЧЖЭНИН 2.01.07 талаптарына ылайык, курулуш жүрүп жаткан райондогу геологиялык кооптуу процесстердин таасирлерин кабыл алууну эске алыш, конструкциялар аларга тирелип турган конструкциялардын салмагынын, өзүнүн салмагынын, кар жана шамалдын күчүнүн, технологиялық, транспорт жана инженердик жабдыктардын жүгүнүн таасирине ылайыкталыш эсептелиши керек.

Көлөмдүү-мерчемдүү чечимдерди курулуш конструкцияларына, технологиялық процесстерге жана жумушчуларга активдүү дирилөөчү же тышкы чайпалуу булактары пайда кылган динамикалык таасирлерди төмөндөтүү зарлығын эске алыш, иштеп чыгуу абзел.

Узундугу чоң имараттарда алардын көлөмдүү-мерчемдүү чечимдерине жана курулуш жүрүп жаткан райондун табигый-климаттык шарттарына жараша температуралык-усадкалык, жаан-чачындык жана антисейсминалык тигиштер каралышы керек.

5.2 Имараттардын архитектуралык чечимдерин курулуш жүрүп жаткан райондун шаар куруу, климаттык, сейсминалык шарттарын жана курчап турган курулуштардын мүнөзүн эске алыш, кабыл алуу керек.

Интерьерлердин түстүү жасалгаланышын 181 -70 курулуш ченемдердин талаптарына ылайык кароо керек.

5.3 Эксплуатациялык энергетикалык чыгымдарды азайтуу максатында имараттын көлөмдүү-мерчемдүү чечимдерин имараттын тышкы катмарынын аянынын андагы көлөмгө карата катышына барабар болгон компакттуулуктун минималдуу көрсөткүчтөрү менен кабыл алуу максатка ылайык болот.

Эксплуатациялык шарттар боюнча жол берилген учурларда, зарыл болгон учурда жабылуучу жерлерди караштырып, энергетикалык жана санитардык-техникалык жабдыктарды ачык аянтарда жайгаштыруу керек.

5.4 Жайларда перекрытиелердин (шып жабууларынын) (жабуулардын) чыгып турган конструкцияларынын астынан полго чейинки бийиктик 2,2 метрден кем эмес болууга тийиш, адамдар ар дайым өткөн жерде жана эвакуация жолдорунда полдон коммуникациялардын жана жабдыктардын чыгып турган бөлүктөрүнүн астына чейинки бийиктик 2 метрден кем эмес болууга тийиш, ал эми адамдар көп өтпөгөн жерлерде – 1.8 метрден кем эмес. Имаратка автоунаалардын кириши зарыл болгон учурларда киругулөрдүн бийиктиги конструкциялардын, чыгып турган коммуникациялардын жана жабдыктардын чыгып турган бөлүктөрүнүн түбүнө чейин 4,2 метрден кем эмес болууга тийиш, өрт өчүрүүчү автоунаалар үчүн 4,5 метрден кем эмес болушу керек.

Мобилдүү (инвентардык) имараттардын геометриялык параметрлери ГОСТ 22853 талаптарына ылайык болушу керек.

5.5 Технологиялык шарттардын талаптары боюнча имараттарда жана курулмаларда аба чөйрөсүнүн туруктуу параметрлерин кармап туруу керек болгондо, жана инженердик жабдыктарды жана коммуникацияларды жайгаштыруу керек болгондо төмөндөгүлөрдү караштырууга жол берилет: тейлөөчү персонал үчүн өткөөлдөрдү караштыруу талап кылынбаган учурда, асма (тигилген) шыптар жана фальшполдор. Аталган коммуникацияларды тейлөө үчүн люктарды жана болоттон жасалган тике шатыларды долбоорлоого жол берилет; технологиялык шарттар боюнча ушул кабаттарда жайгашкан инженердик жабдыктарды, коммуникацияларды жана жардамчы технологииялык орнотмолорду тейлөө үчүн бийиктиги 5.4. ылайык кабыл алынган өткөөлдөрдү орнотуу талап кылынганды техникалык кабаттарды долбоорлоого жол берилет.

5.6 Имараттын ичине темир жолду киргизүүнү 5.43. талаптарын эске алып жана долбоордун технологиялык бөлүгүнө ылайык кароого жол берилет. Темир жол рельстеринин баштарынын үстү жагы полдун өзүнүн белгисинде болушу керек.

5.7 Жердин мерчемделген белгисинен жогорку кабаттын полуун өзүнүн (техникалк кабатты санабаганда) белгисине чейин бийиктиги 15 метрден жогору болгон көп кабаттуу имараттарда жана 15 метрден жогору белгисинде сменада үч жолудан кем эмес тейленүүчү туруктуу жумушчу орундар же жабдыктар болгон учурда, лифттердин санын жана жүк көтөрүмдүүлүгүн жүргүнчүлөрдүн жана жүктөрдүн агымына жараша кабыл алуу керек. 15 метрден бийик жайгашкан бардык кабаттарда жумушчулардын саны 30дан ашпаган учурда (жумушчулар эң көп сменада),

имаратта бир лифт каралат. А жана Б категориясындагы жайлардагы бардык кабаттардагы лифттердин тушуна туруктуу нормативдик аба тирөөчү бар тамбур-аянчка каралышы керек. Жер төлө кабаттарында лифттин тушуна өрт болгондо туруктуу нормативдик аба тирөөчү бар тамбур-аянчка каралышы керек. Лифттин шахтасы тарабындагы тамбур-шлюздун эшиги күйбөс материалдан жасалып, айнектелбеши керек. А жана Б категориясындагы имараттардын лифттеринин машина бөлүмдөрүндө туруктуу нормативдик аба тирөөчү каралышы керек. Эгерде коляска-кресло пайдаланган майыптардын эмгетенүүсү үчүн биринчи кабатта эмгек ордун уюштуруу мүмкүн болбосо, мындай майыптар үчүн эмгек орундары экинчи же андан бийик кабаттарда жайгашкан имараттарда жүргүнчүлөр үчүн лифт каралат. Лифттин кабинасынын өлчөмү: туурасы- 1,1 м, терендиги – 2,1 м, эшиктин тешиги – 0,85 м. болууга тийиш.

5.8 Жер төлөлөрдөн чыгыштарды көтөрүүчү-транспорт жабдыктардын иштеген зонасынан тышкary жайгаштыруу керек.

5.9 Тамбур жана тамбур-шлюздардын көндигин тешиктердин көндигинен 0,5 метрден (тешиктин ар бир тарабынан 0,25 м) кем эмес кененирээк кылыш керек, ал эми терендиги эшик же кабылганын бетинен 0,2 метрге же андан да чонураак, бирок 1,2 метрден кем эмес болушу керек. Коляска-креслорду колдонгон майыптар бар болсо, анда тамбурулардын жана тамбур-шлюздардын терендиги 1,8 метрден кем эмес кабыл алынууга тийиш.

5.10 А жана Б категориясындагы жайларда жарылуу жана өрт кооптуулугун алдын алуу үчүн тышки оңой күбүлүп калуучу тосмо конструкцияларды караштыруу керек. Оңой күбүлүп калуучу тосмо конструкциялар катары, адатта, терезелерди жана чырактарды бир катар айнек менен каптоо абзел. Айнек менен капталган аянт аздык кылган учурда, оңой күбүлүп калуучу конструкциялар катары, болоттон, алюминиден, хризолитцементтен жана битум толкун беттерден, ийкемдүү карападан, металл карападан, хризолитцементтен жана сланец плиткаларынан жана натыйжалуу күйбөс жылуулагычтардан жабуулардын конструкцияларын пайдаланууга жол берилет. Оңой күбүлүп калуучу конструкциялардын аяны эсеп менен аныкталат. Эсептөөлөр жок болгон учурда оңой күбүлүп калуучу конструкциялардын аяны А категориясындагы бөлмөнүн 1 метр көлөмүнө 0,05 метрден кем эмес жана Б категориясындагы бөлмөнүкү - 0,03 метрден кем эмес көрсөткүчтү түзүш керек.

Э ск е р т ү ү л ө р:

1 3, 4 жана 5 мм калыңдыктагы жана 0,8, 1 жана 1,5 м кем эмес аянттагы айнек терезелери оңой күбүлүп калуучу конструкцияларга кирет. Армирленген айнек, айнекпакеттер, триплекс, сталинит жана поликарбонат оңой күбүлүп калуучу конструкцияларга кирбейт.

2 Жабуулардын оңой күбүлүп калуучу конструкцияларынын тилкелериндеги түрүлмө килемдерди карталарга кесип чыгуу абзел, алардын ар биринин аяны 180 м чоң эмес болууга тийиш.

3 Жабуунун оңой күбүлүп калуучу конструкцияларынын массасынан эсептик жүк 0,7 кПа көп эмес болушу керек.

5.11 Жүк көтөрүүчү крандарды тейлөөчү галереяларды, аянтарды жана тепкичтерди жүк көтөрүүчү крандарды коопсуз эксплуатациялоо жана

орнотуу эрежелерине ылайык долбоорлоо абзел.

5.12 Имараттын жалпы бийиктиги боюнча же технологиялык жабдыктарды жайгаштыруу шарттары боюнча терезелерди жана чырактарды айнектөө жана ремонттоо үчүн көчүрмө же жылдырылуучу полго коюлуучу инвентардык куралдарды (тирең коюучу шатылар, тегеренүүчүү аянтчалар, телескопикалык көтөргүчтөр) пайдалануу мүмкүн болбай калган учурда, аталган иштерди коопсуз аткаруучу стационардуу түзүлүштөрдү пайдаланууну караштыруу керек.

5.13 Чырактарды орнотуу зарылдыгы жана алардын типтери (зенит, П түрүндөгү, жарык, жарык аэрациялык ж.б.) технологиялык процесске, санитардык-гигиеналык жана экологиялык талаптардын өзгөчөлүктөрүнө жараша, курулуш районунун климаттык шарттары эске алынып, долбоордо аныкталат.

5.14 Чырактар жел кирбес болууга тийиш. Чырактардын узундугу 120м көп эмес болууга тийиш. Чырактардын торецтери менен чырактын тореци жана тышкы дубалдын ортосундагы аралык 6 метрден кем эмес болуш керек. Чырактардын капкактары механикалык түрдө ачылыш керек (ачуу механизми белмөдөн чыгып жатып күйгүзө турган болуш керек), кол менен ачылышы да каралышы керек.

5.15 Лист силикат айнектен жана айнек пакеттерден жасалган зенит чырактардын айнектеринин алдында, ошондой эле тик бурчтуу жарык аэрациялык чырактардын ички тарабын бойлото коргоочу металл тордун орнотулушу каралышы керек.

5.16 Ички суу ағызгычы бар имараттарда тунукедеги тосмо катары парапетти колдонууга жол берилет. Парапеттин бийиктиги 0,6 метрден кем болгон учурда, аны тунукенин үстүнөн 0,6метр бийиктигети решеткалуу тосмо менен толуктоо абзел.

5.17 Аралыктан жана автоматтык түрдө ачылган дарбазалардын башка учурларда кол менен ачылышын камсыздоо керек. Дарбазанын жарыктағы өлчөмүн жер үстүндө жүрө турган транспорт үчүн транспорттук каражаттардын габариттеринен бийиктигинен 0,2 метрге жана туурасынан 0,6 метрге чоңураак (жүктөлгөн абалда) кабыл алуу керек.

5.18 Тепкич торлорундагы эңкейиши таман коюлуучу жердин тууrasы 0,3 м болгондо 1:2 кем эмес кабыл алынышы керек; жер төлө кабаттары жана чатырлар үчүн тепкичтүн эңкейиши таман коюлуучу жердин тууrasы 0,26м болгондо 1:1,5 кабыл алынышы керек.

5.19 Ички ачык тепкичтердин (тепкич торлору жок болгон учурда) эңкейиши 1:1 көп эмес болушу керек. Бир кишилик жумушчу орундарга өтүүчү ачык тепкичтердин эңкейишин 2:1 чейин көбөйтүүгө жол берилет. 10 м бийик эмес жерлерде жайгашкан жабдыктарды текшерип карап чыгуу үчүн туурасы 0,6 м. тике тепкичтерди долбоорлоого жол берилет.

5.20 Таяныч-кыймылдаткыч аппараты чабал майыптар иштеген жерлерде эвкауациялоо жолдорундагы тепкичтердин эңкейиши 1:2 көп болбошу керек.

5.21 Жердин мерчемделген белгисинен парапеттин үстү жагына чейин же карнизге чейин 10м жана андан көп болгон имараттар үчүн тунукеге бир чыгыш долбоорлонушу керек (тунукенин ар бир толук эмес жана толук

40000м), алардын ичинде: бир кабаттуу имараттарда – тышкы ачык болот тепкичтер боюнча; көп кабаттуу имараттарда – тепкич торлордон.

Жогорку кабаттын чегинде тунукеге чыгыш үчүн тепкич торлорунун болушу максатка ылайык келбegen учурларда, жердин мерчемделген белгисинен жогорку кабаттын полунун өзүнө чейинки бийиктик 30м көп эмес болгон имараттарга тунукеге чыгыш үчүн тепкич торлорунан тышкы ачык болот тепкичтер аркылуу чыгууну долбоорлоого жол берилет.

5.22 Имараттарда ар кандай категориялардагы бөлмөлөрдүн жайгашуусун жана алардын бири-биринен бөлүнүшүн, эвакуациялык чыгууларга жана жолдорго талаптарды, түтүндү чыгаруучу түзүлүштөрдүн, шлюздардын, тамбур-шлюздардын, тепкич торлорунун жана тепкичтердин, тунукеге чыгыштардын орнотулушун Кыргыз Республикасынын “Өрт коопсуздугун камсыздоо жөнүндө” Мыйзамы жана КР КЧ 21-01 талаптарына ылайык кабыл алуу керек.

Өндүрүш имаратка улап кампа же администрациялык милдеттеги кабатты курууга жол берилет, ошондой эле КР КЧ 31-06 милдеттеги кабатты кампа жайына өзгөртүүгө жол берилет.

Терминалдардын СО өрт коопсуздугун конструкциялык классынын өрткө чыдамкайлуулугу I жана II даражадагы бир кабаттуу имараттарында зарыл болгон учурларда тике тышка чыгуучу өрткө каршы 1-типтеги тосмолор менен тосулган жана өрт болгон учурда колдонулуучу аба түрткүчү менен камсыздалган эвакуациялык коридорлорду жайгаштырууга жол берилет. Мындай учурларда эвакөуация жолунун узундугун эсептөөдө коридорлордун узундугу эске алынбайт.

5.23 Бөлмөдөгү эң алыс жумушчу орундан бөлмөдөн тике тышка чыгуучу жакынкы эвакуациялык чыгышка чейинки же тепкич торлоруна чейинки аралык 1-таблицада келтирилген көрсөткүчтөрдөн ашпоого тийиш.

Аяны 1000 м көп болгон жайлар үчүн 1-таблицада келтирилген аралык өзүнө коридордогу жолдун тышка чыкканга чейинки же тепкич торлоруна чейинки узундукту камтыйт.

Эгерде жайдын эвакуациялык чыгышы коридорго, тышка, тепкич торлоруна чектеш бөлмө аркылуу чыкса, анда бул бөлмөнүн эң алыс жумушчу орунунан чектеш бөлмөнүн чыгышына чейинки аралык чектеш бөлмөлөрдүн ичинен эң кооптуу категориялары боюнча кабыл алынат.

Адамдардын агымынын тыгыздыгы жалпы өткөөл боюнча эвакуацияланып жаткан адамдардын санынын ушул өткөөлдүн аянына карата катышы катары аныкталат.

А жана Б категориясындагы жайлар үчүн аралык жалбырт этип күйүүчү жана күйүүчү суюктуктардын 50 м барабар төгүлүү аянын эске алып аныкталган; төгүлүү аяны 1-таблицада көрсөтүлгөн башка сандык маанилерге ээ болгон учурда, аралык 50% коэффициентке көбөйтүлөт, ал жерде мүмкүн болгон төгүлүү аяны - долбоордун технологиялык бөлүгүндөгү аныкталуучусу.

Жайлардын көлөмүнүн чектеш маанилеринде аралык линиялдуу интерполяция менен аныкталат.

Аралыктар бм чейинки бийиктигети жайлар үчүн аныкталган (бир

кабаттуу имараттар үчүн бийиктик фермалардын этегине чейин кабыл алынат); жайлардын бийиктиги бм жогору болсо, аралыктар төмөндөгүдөй көбөйөт: жайлардын бийиктиги 12 м болсо - 20%га, 18 м - 30%га, 24 м болсо - 40%га, бирок А,Б категорияларындагы жайлар үчүн 140 м көп эмес, В категориясындагы жайлар үчүн 240 м. Жайлардын көлөмүнүн чектеш маанилеринде аралык линиялуу интерполяция менен аныкталат.

1-4-таблицаларда имараттын өрткө кооптуулук классынын жана өрткө чыдамдуулук даражасынын алдын ала каралган айкалышындагы имараттар жана өрт отсектер үчүн ченемдер аныкталган. Көрсөтүлгөн таблицаларда каралбаган башка айкалышууларда адамдардын саны жана аралыктар ушул категориядагы жайлардын ушул көрсөткүчтөрүнүн эң начары боюнча кабыл алынат же аныкталган тартипте макулдашылат.

Ички этажеркалардын жана аянттардын экиден кем эмес ачык болот тепкичтери болушу керек.

Аянтчанын жана этажерканын эң алыс чекитинен имараттын жакынкы эвакуациялык чыгышына чейинки аралыкты 2-типтеги тепкич боюнча эвакуациялык жолдун узундугунун эки эсे көбөйүшүн эске алып, 1-таблица боюнча кабыл алуу абзел.

Аянттары кайсы белгиден болбосун, кабаттын аянынын 40%нан ашкан этажеркалардын аянттарынын жана ярустарынын эвакуациялык чыгыштары, аларда жумушчу орундары бар болгон учурда, тепкич торлору аркылуу каралышы керек.

1-таблица

Жайдын көлөмү мин ³	Жайдын категория сы	Имаратты н өрткө чыдамкай луулук даражасы	Имаратты н өрт кооптуулу гунун конструкц иялык классы	Жалпы өткөөлдөгү адамдардын агымынын тыгыздыгында м, аралык, киши/м			
				1 чейин	1 жогору 3 чейин	3 жогору 5 чейин	15
15 чейин	A, Б	I, II, III, IV	C0	40	25	35	15
		B1-B3	I, II, III, IV	C0	100	60	40
			III, IV V	C1 C2, C3	70 50	40 30	30 20
	30	A, Б	I, II, III, IV	C0	60	35	25
		B1-B3	I, II, III, IV	C0	145	85	60
			III, IV	C1	100	60	40

40	A, Б	I, II, III, IV	C0	80	50	35
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	160	95	65
		III, IV	C1	110	65	45
50	A,Б	I,II,III,IV	C0	120	70	50
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	180	105	75
		III, IV	C1	160	95	65
60 жана андан жогору	A, Б	I, II, III, IV	C0	140	85	60
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	200	110	85
		III, IV	C1	180	105	75
80 жана андан жогору	B1-B3	I, II, III, IV	C0	240	140	100
		III, IV	C1	200	110	85

1 - таблицасынын аягы

Жайдын көлөмү мин м	Жайдын категория сы	Имаратты н өрткө чыдамкай луулук даражасы	Имаратты н өрт кооптуулу гунун конструкц иялык классы	Жалпы өткөөлдөгү адамдардын ағымынын тыгыздыгында м, аралық, киши/м	1 чейин	1жого ру 3 чейин	3 жогору 5 чейин
Көлөмү нө карабас тан	B4, Г	I, II, III, IV	C0	Чекте лбейт	Чекте лбейт	Чектел бейт	

Ошол эле	Д	I, II, III, IV IV, V	C1 ченемдешт ирилбейт C0, C1 C2, C3	Чекте лбейт	Чекте лбейт	Чектел бейт	160
							95

C2 жана C3 өрт кооптуулугунун конструкциялык классынын IV өрткө

чыдамкайлуулук даражасындагы бир же эки кабаттуу имараттын эң алыс жумушчу орунунан жакынкы эвакуациялык чыгышка чейинки аралыкты төмөндөгүлөрдөн көп эмес кабыл балуу керек:

B1-B3 категорияларындагы бөлмөлөрү бар бир кабаттуу имараттарда - 50 м, B4, Г жана Д категорияларына - 80 м;

B1-B3 категорияларындагы бөлмөлөрү бар эки кабаттуу имараттарда - 40 м, B4, Г жана Д категорияларына - 60 м.

Эгерде жайлардагы жабдыктар ээлебеген полдун аяны эң көп адам иштеген сменада бир адамга 75 м түзсө жана андан көп болсо, көрсөтүлгөн аралыктарды 50%га чоңойтууга жол берилет.

B1-B4, Г жана Д категориясындагы жайлары бар бир кабаттуу имараттарда аталган аралыктарды сактоо мүмкүн болбогон учурда, эвакуациялык чыгыштарды тышкы дубалдарда имараттын периметри боюнча ар бир 72м аралыкта жайгаштыруу зарыл.

Тепкич маршынын туураасы экинчи кабаттан эвакуацияланып түшүп бара жаткан адамдардын санына жараза, ошондой эле эвакуация жолундагы эшиктердин, коридорлордун же өткөөлдөрдүн көндиги 100 кишиге 0,6 м деген эсеп менен кабыл алышыны керек.

5.24 Аяны 1000 м чоң эмес бөлмөнүн эң алыс жумушчу орунунун эшигинен жакынкы тышкы чыгышка чейинки же тепкич торуна чейинки коридор боюнча аралык 2-таблицада көрсөтүлгөндөрдөн ашпоого тийиш.

2-таблица

Чыгышт ын жайгаш уусу	Жайдын категори ясы	Имаратты н өрткө чыдамкайл уулук даражасы	Имаратты н өрт кооптуул угунун конструк циялык классы	Коридордогу адамдардын агымынын тыгыздыгында жакынкы тышкы чыгышка чейинки же тепкич торуна чейинки коридор боюнча аралык Киши/м	до 1 до 3	св. 2 до 5	св. 3 до 5	св. 4 до 5
Эки тышка	A, Б	I, II, III, IV	C0	60	60	50	40	35
чыгышт ын же эки								
тепкич								
тордун								
ортосун								
дагы								
аралык								
B1-B3		I, II, III, IV	C0	120	95	80	65	
		III, IV	C1	85	65	55	45	
		ченемдешт	C2, C3	60	50	40	35	

			ирилбейт				
B4, Г, Д	I, II, III, IV	C0	180	140	120	100	
	III, IV	C1	125	100	85	70	
	ченемдешт	C2, C3	90	70	60	50	
		ирилбейт					
Туюк коридор	Категория	I, II, III, IV	C0	30	25	20	15
го	ияга						
	карабастан						
		III, IV	C1	20	15	15	10
	ченемдешт	C2, C3	15	10	10	8	
		ирилбейт					

Бир кабатта ар кандай категориядагы бөлмөлөр жайгашкан учурда коридордогу эң алыс жайгашкан бөлмөнүн эшигинен тышка чыгышка чейинки же жакынкы тепкич торуна чейинки аралық кооптуураак категория буюнча аныкталат.

Коридордогу адамдардын агымынын тыгыздыгы бөлмөлөрдөн коридорго эвакуацияланып жаткан адамдардын санынын ушул коридордун аянына карата катышы катары аныкталат, мында жалпы коридорлорго ачылган эшиктердин жанында жалпы коридордун тууrasы кичирейтилип кабыл алышыны керек:

- эшиктин полотносунун көндигинин жарымына- эшиктер бир тараптуу жайгашкан учурда;
- эшиктин полотносунун көндигине - эшиктер эки тараптуу жайгашкан учурда.

5.25 Бөлмөлөрдүн эвакуациялык чыгышынын (эшигинин) көндигин ушул чыгыш аркылуу эвакуацияланган адамдардын жалпы санына жана 3-таблицада аныкталган адамдардын чыгыштын (эшиктин) көндигинин 1метрине карата катышына жараша кабыл алышат, бирок иштеген таяныч-кыймылдагыч аппараты чабал майыптар бар болгон учурда 0,9 метрден кем эмес кабыл алышыны керек.

Эвакуациялык чыгыштын көндигинин 1метрине адамдардын саны бөлмөлөрдүн көлөмдөрүнүн арадагы маанилеринде интерполяция менен аныкталат.

Бийиктиги 6м жогору болгон жайлардын эвакуациялык чыгышынын (эшигинин) көндигинин 1метрине адамдардын саны төмөндөгүдөй көбөйт: жайлардын бийиктиги 12 м болсо - 20%га, 18 м - 30%га, 24 м - 40%га; жайлардын бийиктигинин арадагы маанилеринде чыгыштын көндигинин 1метрине адамдардын санын көбөйүшү интерполяция менен аныкталат.

3-таблица

Жайдын көлөмү миң м ³	Жайдын категориясы	Имараттын өрткө чыдамкайлуу	Имараттын өрт кооптуулугу	Эвакуациялык чыгыштын (эшиктин) 1 м
----------------------------------	--------------------	-----------------------------	---------------------------	-------------------------------------

		лук даражасы	нун конструкция лык классы	кендигине адамдардын агымынын
				саны, киши
15чейин	A, Б B1-B3	I, II, III, IV I, II, III, IV III, IV ченемдештирилбейт	C0 C0 C1 C2, C3	45 110 75 55
30	A, Б B1-B3	I, II, III, IV I, II, III, IV	C0 C0	65 155

3-таблицанын аяғы

Жайдын көлөмү мин м	Жайдын категория сы	Имараттын өрткө чыдамкайлуул ук даражасы	Имараттын өрт кооптуулуг унун конструкци ялық	Эвакуациялык чыгыштын (эшиктин) 1 м кендине адамдардын агымынын саны
				классы
40	A, Б	III, IV	C1	110
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	85
50	A, Б	I, II, III, IV	C0	175
	B1-B3	III, IV	C1	120
60 жана андан көп	A, Б	I, II, III, IV	C0	130
	B1-B3	I, II, III, IV	C0	195
80 жана андан көп	B1-B3	III, IV	C1	135
		I, II, III, IV	C0	150
Көлөмүн ө карабаста н	B4, Г	III, IV	C0	220
		I, II, III, IV	C1	155
Ошол эле	D	I, II, III, IV	C0	260
		III, IV	C1	220
Ченемдештирилбейт		III, IV	C2, C3	260
		ченемдештирилбейт		180
				1130
Ченемдештирилбейт				

5.26 Коридордон тышка же тепкич торуна чыккан эвакуациялык чыгыштын (эшиктин) кендине ушул чыгыш аркылуу эвакуацияланып жаткан адамдардын жалпы санына жараша жана 4-таблицада аныкталган адамдардын санын чыгыштын (эшиктин) 1метрине карап кабыл алуу керек, бирок 0,8 метрден кем эмес кабыл алынат. Иштеген таяныч-кыймылдагыч аппараты чабал майыптар бар болгон учурда 0,9 метрден кем эмес кабыл алышын керек.

4-таблица

Коридорго чыккан өрткө эн кооптуу жайдын категориясы	Имараттын өрткө чыдамкайлуулук даражасы	Имараттын өрт кооптуулугунун конструкциялык классы	Эвакуациялык чыгыштын (эшиктин) 1 м кеңдигине адамдардын агымынын саны киши
A, Б	I, II, III, IV	C0	85
B1-B3	I, II, III, IV IV ченемдештирилб ейт	C0 C1 C2, C3	175 120 85
B4, Г, Д	I, II, III, IV IV ченемдештирилб ейт	C0 C1 C2 ,C3	260 180 130

5.27 Таяныч-кыймылдагыч аппараты чабал майыптар иштеген учурда тепкич маршынын туурасын 1,2 метрден кем эмес кабыл алуу керек.

5.28 Жайларда жана коридорлордо өрт болгон учурларга өрт коопсуздугу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык түтүн чыгаруучу түзүлүштөрдү караштыруу керек.

5.29 Өрт отсегинин чегиндеги имараттын бийиктигин жана кабаттын аянын, отко чыдамдуулук даражасын, өрткө кооптуулук конструкциялык классын өндүрүштүк имараттары үчүн 5-таблица боюнча, ал эми кампа имараттары үчүн 6-таблица боюнча кабыл алуу керек.

Өндүрүш же кампа имараттарын автоматтык өрт өчүрүүчү орнотмолору менен жабдууда 5- жана 6-таблицалардагы өрт отсегинин чегиндеги кабаттардын аянттарын 100%га көбөйтүүгө жол берилет, отко чыдамдуулуктун IV жана V даражасындагы имараттардан тышкary.

5-таблица

Өрт отсегин ин же имараттардын жалпы категориялары		Имараттын түнштіктері		Имараттын өрткө кооптуулук конструкциялық даражасы		Имараттын өрт отсегинин чегиндеги кабатынын аяны, м ² ,		
		А	Б	В	Г	Д	Е	
A, Б	36	I	C0	Чектелбейт	5200	3500		
A	36	II	C0	Чектелбейт	5200	3500		
	24	III	C0	7800	3500	2600		
	-	IV	C0	3500	-	-		
Б	36	II	C0	Чектелбейт	10400	7800		
	24	III	C0	7800	3500	2600		
	-	IV	C0	3500	-	-		
B	48	I, II	C0	Чектелбейт	25000	10400		
	24	III	C0	25000	10400	5200		
	18	IV	C0, C1	25000	10400	-		
	18	IV	C2, C3	2600	2000	-		
	12	V	Ченемдештирилбейт.	1200	600***	-		
Г	54	I, II	C0	Чектелбейт				
	36	III	C0	Чектелбейт	25000	10400		
	30	III	C1	Ошол эле	10400	7800		
	24	IV	C0	"	10400	5200		
	18	IV	C1	6500	5200	-		
Д	54	I, II	C0	Чектелбейт				
	36	III	C0	Чектелбейт	50000	15000		
	30	III	C1	Ошол эле	25000	10400		
	24	IV	C0, C1	"	25000	7800		
	18	IV	C2, C3	10400	7800	-		
	12	V	Ченемдештирилбейт.	2600	1500	-		

5-таблицаның аяғы

- Ушул таблицадагы имараттын бийиктиги 1-кабаттын полунан жогорку кабаттын, анын ичинде техникалық кабат да кирет, шыбына чейин өлчөнөт; шыптын бийиктиги өзгөрүлмө болгон учурда, кабаттын ортоңчо бийиктиги

кабыл алынат. С0 жана С1 өрткө кооптуулук классындагы бир кабаттуу имараттардын бийиктиги ченемдештирилбейт.

** Жыгачты кайра иштетүүчү өндүрүш үчүн.

*** Рамалардын саны 4кө чейин болгон жыгач аралоочу цехтер үчүн, жыгачты баштапкы иштетүүчү жыгач иштетүүчү цехтер жана жыгачты майдалоочу кесүүчү станциялар үчүн.

Өндүрүштүк имараттарында кампаларды жайгаштырууда өрт отсегинин чегиндеги кампа жайларынын кабатынын аяны жана алардын бийиктиги (кабаттардын саны) 6-таблицада көрсөтүлгөндөрдөн ашпоого тийиш.

6-таблица

Камп анын катег ория сы	Имар атты н бийи ктиги *, м	Имара ттын отко чыдам дуулук даражасы	Имараттын өрткө кооптуулук конструкци ялык классы	Имараттын өрт отсегинин чегиндеги кабатынын аяны, м,		
				Бир кабаттуу	Эки кабаттуу	Көп кабат туу
А	-	I, II	C0	5200	-	-
	-	III	C0	4400	-	-
	-	IV	C0	3600	-	-
	-	IV	C2, C3	75**	-	-
Б	18	I, II	C0	7800	5200	3500
	-	III	C0	6500	-	-
	-	IV	C0	5200	-	-
	-	IV	C2, C3	75**	-	-
В	36	I, II	C0	10400	7800	5200
	24	III	C0	10400	5200	2600
	-	IV	C0, C1	7800	-	-
	-	IV	C2, C3	2600	-	-
	-	V	Ченемдешт ирилбейт.	1200	-	-
	Д	Чекте лбейт	I, II	C0	Чектелбейт	10400
		36	III	C0, C1	Чектелбейт	7800
						5200

6-таблицанын аягы

Камп Имар Имара Имараттын Имараттын өрт отсегинин
анын атты ттын өрткө чегиндеги кабатынын аяны, м,
катег н отко кооптуулук
ория бийи чыдам конструкци

сы ктиги дуулук ялык
*, м даражада классы
сы

			Бир кабаттуу	Эки кабаттуу	Көп кабаттуу	у
12	IV	C0, C1	Чектелбайт	2200	-	-
-	IV	C2, C3	5200	-	-	-
9	V	Ченемдешт ирилбайт.	2200	1200	-	-

* Ушул таблицадагы имараттын бийиктиги 1-кабаттын полунан жогорку кабаттын, анын ичинде техникалык кабат да кирет, шыбына чейин өлчөнөт; шыптын бийиктиги өзгөрүлмө болгон учурда, кабаттын ортончо бийиктиги кабыл алынат. С0 жана С1өрткө кооптуулук классындагы I, II жана III отко чыдамдуулук даражасындагы бир кабаттуу имараттардын бийиктиги ченемдештирилбайт. С0 өрткө кооптуулук классындагы IV отко чыдамдуулук даражасындагы бир кабаттуу имараттардын бийиктигин 25м көп эмес кабыл алуу керек, С2 жана С3 классындагылардын - 18 м көп эмес (полдон тирөөчтөгү жабуулардын көтөрүп туруучу конструкцияларынын түбүнө чейин)

** Мобилдуу имараттар.

Кайсы белгиде болбосун бөлмөнүн полунун аянтыванан 40%дан ашкан этажеркалар , антресолдор жана аянттар бар болгон учурда, кабаттын аяны 4.11 боюнча аныкталган көп кабаттуу имараттыкындай аныкталат.

C2 өрткө кооптуулук классындагы IV отко чыдамдуулук даражасындагы бир кабаттуу имараттарда жалпы аянты 300 м көп эмес А жана Б категориясындагы бөлмөлөрдү жайгаштырууга жол берилет. Мында аталган бөлмөлөр 1-типтеги өрткө каршы тосмолор менен жана 3-типтеги өрткө каршы перекрытиелер менен бөлүнүп туруш керек. Ушундай бөлмөлөрдүн тышкы дубалдары K0 же K1классында болушу керек.

5.30 Бир эле имаратта же бөлмөдө жарылууга жана өрткө кооптуу ар кандай технологиялык процесстерди жайгаштырууда жарылууну алдын алган жана өрттүн таралышын болтурбоочу иш-чаралар каралышы керек. Мында иш-чаралардын натыйжалуулугу долбоордун технологиялык бөлүгүндө негизделүүгө тийиш. Эгерде аталган иш-чаралардын натыйжалары жетиштүү болбосо, анда жарылууга жана өрткө кооптуу ар кандай технологиялык процесстерди өз-өзүнчө бөлмөлөргө жайгаштыруу керек жана өрт коопсуздугуу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык бири-биринен бөлүү керек.

5.31 В1-В3 категориясындагы бөлмөлөрдү жер төлөлөргө жайгаштырууда өрт коопсуздугуу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык бири-биринен бөлүү керек.

5.32 Жылуулукту ашыкча бөлүп чыгаруучу ысык цехтерде, адатта, жылууланбаган тосмо конструкцияларды долбоорлоо керек.

5.33 Тунукелеринин эңкейиши 12%га чейин болуп, карнизге же парапеттин үстүнө чейинки бийиктик 10 м болгон имараттардын тунукелеринде, ошондой эле карниздин этегине чейин 7метрден көп болуп,

тунукелеринин эңкейиши 12%дан көп болгон имараттардын тунукелеринде стандарттардын талаптарына ылайык тосмолор каралышы керек.

Эксплуатацияланган тунукелерде имараттын бийиктигине карабастан, ушул стандарттын талаптарына жооп берген тосмолор каралышы керек.

5.34 Жылтылыуучу имараттардын тунукелерин ички суу агызгычы менен жасоо керек. Тонгон муздун жана муздун үстүнө суу туруп калуусун болтурбоочу иш-чаралар аткарылган шартта, жылтылыуучу жана жылтылыбаган имараттарда тышкы суу агызгычы бар тунукелерди орнотууга жол берилет.

5.35 Бийик стеллаж сактагычтары бар бир кабаттуу имараттарда, эгерде негиздөөлөр болсо, стеллаждардын конструкцияларын жабуулардын тирөөчтөрү жана тышкы дубалдардын бекитүүлөрү катары пайдаланууга жол берилет.

5.36 Тамак-аш азыктарын сактоочу кампа бөлмөлөрүндө төмөндөгүлөр каралышы керек: кырлары чыкпаган жана кемирүүчүлөр зиян келтирбөөчү материалдардан жасалган тосмо конструкциялар; тышкы эшиктердин, дарбазалардын жана люктардын капкактарынын беттери бир туташ жана көндөйлөрү жок болушу керек; желдетүү тутумунун каналдарынын тешиктерин жабуучу түзүлүштөр; жер төлө кабаттарынын терезелерине жана полдун деңгээлинен 1,2 м бийиктиктин чегинде жайгашкан дубалдардагы жана аба жүрүүчүлөрдөгү желдетүүчү тешиктерге болот тор тосмо (көзөнөкчөлөрү 12x12 мм чоң эмес өлчөмдө) (терезелердин болот тор тосмо конструкциялары ачыла турган же алына турган болуш керек).

Ушундай кампа имараттардын долбоорлорунда трубопроводдорду өткөрүү үчүн (дубалдардагы, тосмолордогу жана перекрытиелдердеги) тешиктерди жана бөлмөлөрдүн (ички жана тышкы дубалдардын, өз ара, полдордун же перекрытиелдердин тосмолорунун) тосмо конструкцияларынын байланышкан жерлериндеги тешиктерди кылдаттык менен бүтөө боюнча көрсөтмөлөр каралышы керек.

Тамак-аш азыктарын сактоочу кампа жайларынын полдорун жабуу үчүн кара майды (дёготту) жана кара май мастикаларын ж.б. экологиялык зияндуу материалдарды колдонууга жол берилбейт.

Тамак-аш азыктарын сактоочу кампа жайларды кемирүүчүлөрдү жок кылуучу тутумдар менен жабдууга жол берилет.

5.37 Кампа имараттарынын тешиктеринин капиталдарындагы (алкактарындагы) колонналар жана конструкциялар полдун үстүндө жүрүүчү транспорт тынымсыз жүргөн жерлеринде механикалык бузулуулардан корголуп, ГОСТ Р 12.4.026. Белги (сигнал) берүүчү түстөр, коопсуздук белгилери жана белги (сигнал) берүүчү белгилөө. Милдети жана колдонуу эрежелери. Жалпы техникалык талаптар жана мүнөздөлүшү» талаптарына ылайык боёлууга тийиш.

Жүктөрдү ташууда колонналардын бузулуусун азайтуу үчүн түтүк формасындагы колонналарды колдонуу керек.

5.38 Жүктөөчү-түшүрүүчү рампаларды жана платформаларды жүктөрдү жана жүктөөчү-түшүрүүчү механизмдерди атмосфералык жаанчачындардан коргоого талаптарды эске алып долбоорлоо абзел.

Темир жол жүктөөчү-түшүрүүчү рампаларынын жана

платформаларынын үстүндөгү сере темир жолдун огун 0,5 метрден кем эмес жаап турушу керек, ал эми автоунаа рампаларынын үстүнөн рампанын четинен автоунаа жүрүүчү жолду 1,5 метрден кем эмес жаап турушу керек.

5.39 Жүктөөчү-түшүрүүчү рампалардын узундугун жүктүн айланышына жана кампанын сыйымдуулугуна жараша аныктоо керек, ошондой эле имараттын көлөмдүү-мерчемделүүчү чечимдеринен алынып аныкталууга тийиш.

Жүктөөчү-түшүрүүчү рампалардын жана платформалардын кеңдигин жүктөөчү-түшүрүүчү иштердин коопсуздук техникасынын жана технологиялардын тлаптарына ылайык кабыл алуу керек.

5.40 С0 жана С1 өрт коопсуздугу классындагы I, II, III жана IV отко чыдамдуулук даражасындагы рампалардын жана платформалардын конструкциялары күйбөс материалдардан кабыл алышы керек.

5.41 Жүктөөчү-түшүрүүчү рампалар жана платформалар экиден кем эмес ар тарапта жайгаштырылган тепкичтерге жана пандустарга ээ болушу керек.

5.42 Автоунаалар келүүчү тараптагы транспорт каражаттары үчүн жүктөөчү-түшүрүүчү рампалардын четинин белгиси жолдун жүрүүгө жарактуу бөлүгүнүн бетинин же жүктөөчү-түшүрүүчү аянттын денгээлинен 1,2 метрге барабар болушу керек же аянттын денгээлинен 1,2 метрге бийик болушу керек.

5.43 Темир жол составы үчүн жүктөөчү-түшүрүүчү рампаларды жана платформаларды ГОСТ 9238.

5.44 Полдун үстүнөн жүрүүчү транспорт каражаттары үчүн пандустардын кеңдиги максималдуу жүктөлгөн транспорт каражатынан 0,6 метрден кем эмес ашып турууга тийиш. Жабык бөлмөлөрдө жайгашкан пандустардын эңкейишин 16%дан көп эмес, ал эми имараттын тышында жайгашкандардынын 10%дан көп эмес кабыл алуу керек.

5.45 Кампа имараттарында абанын температурасын, салыштырма нымдуулугун жана ылдамдыгын КЧжЭнин 2.04.05 талаптарына жана жүктөрдү сактоо талаптарына ылайык кабыл алуу керек.

Кампанын ички мейкинин тышкы чөйрөнүн таасирлеринен обочолонтуу үчүн тышкы дубалдардын кабылга тешиктерине докшелтерлерди орнотуу керек.

5.46 Кампа имараттарынын жана бөлмөлөрүнүн негиздеринин материалдарын жана пол жабууларын жыйылууучу жүктөрдүн жүктөмдөрүн кабыл алуусун, пол үстүндө жүрүүчү транспорттун механикалык таасиригин түрүн жана интенсивдүүлүгүн, чаң чыгаруусун, КЧжЭнин 2.03.13 талаптарына ылайык статикалык электрдин топтолушун жана учкундун пайда болушун эске ашып жасоо керек.

Температурасы 60 °С ашкан жүктөрдү жыюуда ысыкка чыдамдуу полдорду караштыруу керек.

5.47 Көп қабаттуу Б жана В категориясындагы кампа имараттарын туураасы 60 метрден көп эмес кылыш долбоорлоо керек.

5.48 Өндүрүштүк имараттарынын кампа бөлмөлөрүн өрт коопсуздугу буюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык башка бөлмөлөрдөн бөлүү керек.

5.49 Бийик стеллаж сактагычтары бар кампа имараттарын өрт коопсуздугу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык долбоорлоо керек.

5.50 Өрт коопсуздугу боюнча бирдей жүктөрү бар кампа бөлмөлөрүн технологиялык жана санитардык шарттар боюнча тосмолор менен бөлгөн учурда, тосмолорго болгон талаптар долбоордун технологиялык бөлүгүндө аныкталат.

Жүктөрдү сактоо технологиясынын талаптары боюнча экспедицияны, жүктөрдү кабыл алууну, сорттоштурууну жана комплектациялоону сактоочу жерлердин өзүндө, тосмолорсуз жайгаштырууга жол берилет. Мында товароведдердин, эксперттердин, кампачылардын, брак чыгаруучулардын, эсептөөчүлөрдүн жана операторлордун жумушчу ордун отко чыдамдуулугу жана өрт коопсуздук классы ченемдештирилбеген (туюк жагынын бийктиги 1,2метрден көп эмес айнектелген же торлонгон, чогултулуп-ажыратылуучу жана эки жакка түрүлмө) тосмолор менен тосууга жол берилет.

5.51 Кампа имараттарынын терезе тешиктеринде, жалпы аяны өрт учурунда түтүнгө каршы сордурууучу желдеткич тутумдун параметрлеринин эсептери боюнча аныкталган, ачыла турган терезе фрамугаларды орнотуу керек.

Эгерде өрт коопсуздугу боюнча ченемдик документтердин талаптарына ылайык орнотулган түтүнгө каршы сордурууучу желдеткич тутум аркылуу өрт учурунда күйүүдөн бөлүнүп чыгуучу продукттарды чыгаруу камсыздалса, сактоочу жайларда терезе тешиктерин орнотпой коюга жол берилет.

5.52 А жана Б категориясындагы бөлмөлөрдүн этажеркаларынын же аянттарынын ар бир ярусунун полунун аяны 108м ашпаса, В1-В4, Г жана Д категориясындагы бөлмөлөрдүкү 400м ашпаса, ички этажеркалар жана аянттар үчүн бир ачык болот тепкичти долбоорлоого жол берилет.

5.53 Аяны кайсы белгиде болбосун кабаттын аянынан 40%га ашкан этажеркалардын аянттарында жана ярустарында туруктуу жумушчу орундар бар болгон учурда, алардан чыккан эвакуациялык чыгыштардын бириң 3-типтеги тепкичке чыгарууну караштырууга болот.

5.54 Мобилдүү бир кабаттуу С2 жана С3 өрт коопсуздук классындагы отко чыдамдуулуктун IV даражасындагы А жана Б категориясындагы имараттардын аянын 75 м көп эмес кылыш долбоорлоо керек.

